

Gymnázium Andreja Vrábla v Leviciach

Ročník XXXIV.

Číslo 2

november - december 2024

2€

Preklepy

Téma: Inšpirácia

Noví lídri v Školskom parlamente

Dresscode: Hranice štýlu a pravidiel

Mila Haugová a tajomstvá poézie

SO SÚŤAŽOU!

Knižnica

Riaditeľka knižnice:

Mgr. Alžbeta Krišková

Vedúce oddelenia:

Romana Gagačová (Romča)
Veronika Kralinová (Nikka)

Recepčná:

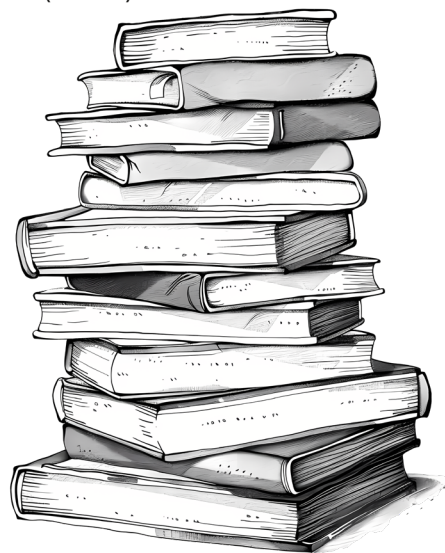
Soňa Mészárošová

Knihovníci:

Adam Pusztai
Adrián Hudec (Hraničiar)
Alexander Samuel Chudý
Daniel Latika (DANDO)
Hanka Hancková (Margarétka)
Jakub Hangai (Kamil)
Jana Vrbová (Džejn)
Lillian Štupáková (Lilly)
Nela Blažeková (Nela)
Nikol Báčkaiová (Alexander)
Nikolas Beluš (Niko)
Nina Gazdíková (Ninka)
Róbert Čunderlík (Robrít)
Soňa Gutyanová (Sonka)
Tereza Drapčaťová (Tessa)
Vivien Mária Mrázová (RiaVi)
Zoja Tužinská (Zojka)
Zuzana Potočná (Zuzka)

Archivár:

Marek Nichta

Školský časopis Preklepy

Vydáva: Gymnázium Andreja Vrábla,
Mierová 5, 934 01 Levice
IČO: 00160211, DIČ: 2021171570
Vychádza od: 1991
Vydavateľ: SB Press Levice, M. Kukučina 44, 934
01 Levice
Copyright © 2024 Gymnázium Andreja Vrábla.
Všetky práva vyhradené.

Editoriál

Každý z nás zažil ten pocit, keď nás niečo nadchne, strhne a pohltí. Možno je to vynikajúci umelec, ktorý nás svojou prácou inšpiruje alebo kniha, ktorá nás núti zamyslieť sa nad svetom a naším miestom v ňom. Inšpirácia je základným prvkom osobného rastu. Pomáha nám nájsť nové cesty, objavovať svoje talenty a zlepšovať sa v tom, čo robíme. Ale kde vlastne tú inšpiráciu hľadať a prečo je taká dôležitá?

Inšpiráciu môžeme nájsť v knihách, vo filmoch, v učiteľoch či priateľoch, ktorí nás obklopujú. Často sú to maličkosti – úsmev, povzbudivé slovo, dobrá rada – ktoré v nás prebudia túžbu skúsiť niečo nové. Inšpirácia je hnacou silou, ktorá dokáže meniť sny na skutočnosť a pomáha nám rásť v tom, čo milujeme a čo robíme radi.

Niekedy nestačí čakať, že inšpirácia príde sama. Musíme jej ísť naproti – aktívne vyhľadávať nové zážitky, skúšať neznáme, stretávať sa s ľuďmi, ktorých pohľad na svet je odlišný od nášho. Pretože práve tam, kde končí naše pohodlie, začína priestor na skutočnú zmenu a rast.

Toto číslo prináša niekoľko príbehov a rozhovorov so študentmi, učiteľmi a dokonca aj bývalými absolventmi, ktorí našli vo svojom živote niečo, čo ich inšpirovalo a dnes dokážu byť sami zdrojom inšpirácie pre druhých. Či už ide o ich úspechy, osobné výzvy alebo každodenné radosti, veríme, že sa tieto príbehy dotknú aj vás a prinesú vám novú perspektívu.

Dúfame, že aj tieto stránky vám prinesú dávku motivácie a podnetov na premýšľanie. Každý z nás môže byť svetlom, ktoré rozžiari cestu druhým – tak buďme tou inšpiráciou, ktorú chceme vo svete vidieť.

Prajem príjemné čítanie!

/Romča

@preklepy_gav

preklepy.gav.sk

Preklepy

KUKNI!

4 | Vianoce ako čas pokoja a tradícií

Rozhovor s pánom riaditeľom Vladimírom Tóthom

4 | Keď sa móda stáva výzvou

Farebný týždeň

5 | Kopny! Buchny! Ric!

Exkurzia 8G

6 | Tajomstvá vedy odhalené

Deň vedy

7 | Švajčiarsko plné vedy, histórie a sladkých chutí

Exkurzia do Švajčiarska

8 | Ako prežiť na GAV-e?

Tutoriál

9 | Veľká preklepácka súťaž

Súťaž

10 | Parlament v pohybe

Prehľad aktivít Školského parlamentu

11 | Kostýmová mánia aneb škola mátoch

Halloween

12 | Sme schopní bojovať za svoju slobodu?

Deň študentstva

13 | Tri, dva, jedna... prváci na scénu!

Imatrikulácie prvého ročníka

14 | Noví lídri aj kontroverzné obvinenia z podplácania!

Voľby do Školského parlamentu

16 | C'est la vie alebo buenos días?

Rozhovor s pani profesorkou Alžbetou Kriškovou

18 | Keď sa minulosť stretáva s prítomnosťou

Rozhovor s pánom profesorom Michalom Fabianom

19 | Darovať nádej tam, kde chýba

Inšpiratívne príbehy a dobrovoľníctvo

20 | Kontroverzný dresscode pod paľbou názorov

Nové pravidlo v Škotskom poriadku

24 | Domov si nosím všade so sebou

Rozhovor s poetkou Milou Haugovou

30 | Stránky života

Knižná rubrika

32 | Hltá nás hmla

Vlastná tvorba

32 | Inspirierende Persönlichkeiten Deutschlands

Nemecká rubrika

34 | Ako zmeniť svoj prístup k peniazom?

Finančná rubrika

35 | Malé zmeny, veľký dopad

Eko rubrika

36 | Filmy na dlhé zimné večery bez vianočných klišé

Filmové odporúčania

37 | Inšpirácie v hudbe

Hudobná rubrika

38 | Nové herné svety na obzore

Herná rubrika

39 | Volanie fikcie, alebo prečo, ako a či vôbec písať?

Literárne rady a inšpirácie

Obsah

Vianoce ako čas pokoja a tradícií

Dobrý deň, pán riaditeľ, Vianoce sú už za dverami, a preto nás zaujímalo, ako tento sviatok vnímate Vy. Máte radi Vianoce? Ako sa ich chystáte stráviť?

Ale áno. Len si v ostatných rokoch stále viac uvedomujem, ako ma obťažujú predvianočné reklamy v médiách, podprahové hudobné signály, naaranžovaný vianočný tovar v obchodoch, stresovanie sa vhodnými darčekom, pozvánky na

vianočné trhy a podobné komerčné aktivity. A to všetko už od októbra! Na druhej strane, výzvy, aby sme boli k sebe dobrí a empatickí, výzvy na pomoc bezdomovcom, sociálne slabším rodinám, opusteným starším ľuďom a zvieratkám v útulkoch by mali byť, ako celospoločenské témy, viac zdôrazňované (a riešené) nielen pred Vianocami. Vianoce sú jedným z mála sviatkov a rodinných udalostí, ktoré majú vo väčšine rodín nemenný scenár. Práve tento stereotyp mám na Vianociach rád. Pôsobí to na mňa slávnostne a výnimočne, ale pritom, paradoxne, prirodzene a upokojujúco. Vianoce sa chystám stráviť, ako som už nepriamo naznačil, tradične. V súlade s našim rodinným algoritmom. Oblúbený vianočný film asi nemám.

Čo nás ešte na GAVe čaká tento polrok?

Čakajú nás predvianočné školské aktivity, zimné prázdniny, uzatváranie polročných známok, prvácky lyžiarsky kurz a gavácky ples. Ale to je len vrchol ľadovca. Jeho viditeľná dvanásť. Zvyšných jedenásť je

tvorených našimi každodennými činnosťami, rozhodnutiami a postojmi, prekonávaním vlastnej pohodlnosti, zmysluplným narábaním s časom, rozširovaním svojich obzorov, obohacujúcou komunikáciou s okolím, atď... Sú to drobné farebné kamienky, z ktorých nenápadne postupne skladáme mozaiku svojej osobnosti. Tieto skutočnosti, samozrejme, nie sú aktuálne len v prvom polroku školského roka, ale počas celého gymnaziálneho štúdia. A preto si myslím si, že nie je na škodu si ich, z času na čas, pripomenúť.

Naši štvrtáci majú za sebou stužkovú, ako Vy spomínate na tú svoju?

Veľmi hmlisto. Nielen kvôli tomu, že sa konala v minulom tisícročí. Ale hlavne preto, že spomienky na ňu prekrylo množstvo iných výraznejších stužkových, na ktorých som mal možnosť a česť sa zúčastniť.

/Nela

Farebný týždeň

Ked' sa móda stáva výzvou

Iste si ešte pamätáte, že pred niekoľkými týždňami sa na GAVe konal tematický farebný týždeň. Bol to týždeň plný výziev, kreativity a zábavy. Každý deň nás čakala nová úloha – obliecť sa do určenej farby. Triedy boli bodované za dodržanie dresscodu a zapojenie sa do tejto farebnej výzvy.

Temná čierna

Prvý deň farebného týždňa začal v temných tónoch. Úlohou bolo obliecť sa do čiernej farby. Niektorí študenti sa cítili ako postavy z kultového filmu Men in Black, iní si pripadali ako na rockovom koncerte. Čierna dodala pondelku dramatickosť a eleganciu.

Čierny pondelok s Prímou.

Ružová rozjasnila chodby

Po temnom pondelku prišla ružová, ktorá rozžiarila celé školské chodby. Študenti aj učitelia sa obliekli do miliónov odtieňov tejto farby. GAV sa zmenil na školu ako vystrihnutú z Barbie sveta. Ružová priniesla úsmev na tváre všetkým zúčastneným.

Kvarta v jemných farbách týždňa.

Modrá v znamení klasiky

Stredajšou farbou bola modrá. Väčšina študentov sa rozhodla pre osvedčenú kombináciu – modré rifle. Našli sa však aj kreatívnejší jedinci, ktorí prišli v kompletných outfitoch v rôznych odtieňoch modrej. Modrá farba priniesla pocit pokoja a pohody.

Sexta ukázala svoj štýl v modrej.

Jarná zeleň

Štvrtok pripomínal jar. Žiaci prekvalifikovali svojimi zelenými outfitmi, ktoré ukázali, že zelená nie je len o špenáte či brokolici. Niektorí sa dokonca odvážili kombinovať rôzne odtiene zelenej, čím zdôraznili svoju kreativitu a cit pre módu.

Zelený štvrtok v Sexte.

Horúca červená

Záver farebného týždňa patril červenej – farbe energie, vášne a odvahy. Chodby školy sa premenili na more červených odtieňov, od sýtej vínovej až po jasnú šarlátovú. Červená dominovala na chodbách a prispela k zábavnému ukončeniu týždňa.

Exkurzia 8G

Kopny! Buchny! Ric! Alebo keď exkurzia vymyslí názov článku

Kopny! Buchny! Ric! je bláznivá komédia o tom, čo môže vzniknúť, keď sa spoja zúfalá riaditeľka divadla na pokraji krachu, režisér, ktorý odmieta čítať knihy dlhšie ako sto strán a má bratranca na ministerstve kultúry, úspešná herečka, ktorá sa práve vracia z dlhej materskej, tiktokový influencer, známa celebrita a mladá bábkoherečka.

Príliš skoré vstávanie

Zraz bol už pred 6:30, čo bolo minimálne pre moju bežnú spánkovú depriváciu dorážajúce. No celý deň stál za to.

Fun fact: Peší presun prímy a sekundy po pár uliciach dokáže poznamenať bratislavskú dopravu a spôsobíť pár vodičom a profesorkám doživotnú traumu. Po príchode do Divadla Pavla Országha Hviezdoslava sme sa veľmi chaoticky usadili a predstavenie sa mohlo začať.

Učiteľský zbor v plnej farbe.

Farebný týždeň bol pre všetkých zúčastnených nezabudnuteľnou skúsenosťou. Tento netradičný školský týždeň dokázal, že aj obyčajné dni môžu byť zábavné a kreatívne. Študenti premenili školu na módnú prehliadku a ukázali, že farby dokážu rozprúdiť kreativitu. Špeciálne poďakovanie patrí školskému parlamentu za organizáciu tejto akcie. A aby sme nezabudli – víťazmi farebného týždňa sa na 4-ročnom gymnáziu stala trieda sexta a na 8-ročnom gymnáziu sekunda. Tešíme sa na ďalšie tematické dni!

/Ninka

divadelnú hru, pretože jej divadlo krachuje, vtom príde s ponukou spolupráce režisér (Peter Kadlečík),

ktorého po chabom úvode odmietne, no zistí, že má bratranca na ministerstve, čo by divadlu mohlo priniesť grant a tak spolu s novým režisérom usporiadajú konkurz, na ktorý však príde len riaditeľkina asistentka Broňa (Broňa Kováčiková). Tak Anna volá celebritu Jurajovi Bačovi a prosí ho o pomoc. Juraj po dlhom prehováraní a troche vydie-

rania rolu prijme. Ďalej riaditeľka dostane z materskej Kristínu Tormovú a nakoniec z divadelného technika (a tiktokového influencera) spraví herca (Lukáš Frlajs). Príprava predstavenia sa môže začať, či? Postavy čelia rôznym problémom - svojej rôznorodosti, no aj tvrdohlavosti režiséra a neprofesionalite niektorých hercov. No nejako to už dobojovať musia. Ďalším zaujímavým prvkom boli videá hercov hovoriacich o predstavení, ktoré boli premietané na plátne počas presúvania rekvizít.

Policajná naháňačka a Kung-fu princezná

Po obede sme sa vrátili do DPOH na divadelný workshop. Plnili sme rôzne úlohy v skupinách, dozvedeli sa rozdiel medzi predstavením a inscenáciou, či ďalšie divadelné pojmy. Najlepšie boli podľa mňa scény, ktoré sme si spolu pripravovali. Inštruktorka spravila „chybu“ a medzi rekvizity nám dala papierové peniaze, kvôli čomu sa scény rýchlo premenili na

lúpežné prepady, policajné naháňačky a výsluchy. Naša s názvom Kung-fu princezná začala krádežou a pokračovala dvoma vraždami s použitím techniky Machu Picchu, no skončila šťastne oživením všetkých mŕtvych. Pani profesorka Frajtová nám výdatne pomohla svojím bravúrnym výkonom v role palmy.

Za oponou

Exkurziu sme ukončili svetelnou show, ktorú nám pripravili divadelní technici, pri ktorej nám ukázali všetky druhy javiskového osvetlenia. Potom nás previedli „tajnými“ chodbami a zrazu sme boli na javisku. Mohli sme si pozrieť zákulisie, pustili na nás aj paru, farebné reflektory a aj techno – pre niektorých highlight dňa. Celý výlet bol veľmi náučný ale aj zábavný. Keďže divadlo v blízkej dobe neplánuje žiadne ďalšie reprízy, všetci čo ste ho nevideli, musíte len dúfať, že sa vám ešte naskytne príležitosť.

/Tessa

Deň vedy

Tajomstvá vedy odhalené

GAV opäť dokázal, že veda môže byť fascinujúca, zábavná a plná zážitkov. Žiaci prešli rôznorodými stanovišťami, kde si overili vedomosti, získali nové skúsenosti a zabavili sa, pričom aktivity pokrývali predmety od geografie až po chémiu a umenie.

Chemická show a tvorba inteligentnej plastelíny

Najväčšou atrakciou bola chemická show od študentov STU, kde si žiaci mohli sami vyskúšať experimenty, ako napríklad výrobu inteligentnej plastelíny z bežných materiálov. Tí odvážnejší vytvorili farebného „chameleóna“ pomocou glukózy a manganistanu draselného.

Programovanie v praxi

Na informatickom stanovišti žiaci programovali hry v Octostudiu a objavovali mikrokontroléry micro:bit, čo bol pre mnohých prvý kontakt s moderným programovaním.

Spoznávanie sveta a ľudského tela

Geografické kvízy preverili znalosti o krajinách sveta, zatiaľ čo biológia ponúkla poznávanie ľudského tela a rôznych minerálov hravou formou.

Umelecké a technické výzvy

Na technike sa skladali tangramy, ktoré preverili logiku a predstavivosť, zatiaľ čo stanovište umenia obohatilo žiakov o poznatky o významných pamiatkach.

Prednáška o ekológii

Inšpiratívna prednáška o separácii a spracovaní odpadu zdôraznila význam ochrany životného prostredia.

Deň vedy na GAVe ukázal, že učenie nemusí byť len o knihách a testoch. Žiaci si odniesli nielen nové vedomosti, ale aj nezabudnuteľné zážitky a chuť spoznávať svet okolo seba.

/Romča

Exkurzia do Švajčiarska

Švajčiarsko plné vedy, histórie a sladkých chutí

Fascinujúci svet vedy, historické skvosty Ženevy a nezabudnuteľné chute švajčiarskeho syra a čokolády. Exkurzia do Švajčiarska ponúkla študentom technických odborov jedinečnú príležitosť nahliadnuť do tajomstiev CERN-u, vyskúšať si pokusy v Technorame a spoznať tradície tejto nádhernej krajiny. O svojom zážitku nám porozprával žiak 3.A a účastník exkurzie Filip Grúň.

Technorama vo Winterthure

Naša dobrodružná výprava sa začala večerným odchodom zo Slovenska. Po dlhej, no pohodovej ceste sme dorazili do švajčiarskeho Winterthuru, kde nás čakala prvá zastávka – Technorama, interaktívne vedecké centrum. Mali sme možnosť vyskúšať si na vlastnej koži rôzne fyzikálne pokusy a pochopiť princípy, ktoré ovplyvňujú náš každodenný život. Bola to skvelá ochutnávka toho, čo nás ešte čakalo. Po tomto zážitku sme zamierili do Ženevy, kde sme sa ubytovali a pripravili na ďalší deň.

Dotyk so špičkovou vedou v CERN-e

Nasledujúci deň bol venovaný vede a objavom. Navštívili sme CERN – miesto, kde sa píše história modernej vedy. Absolvovali sme prehliadku expozícií a neskôr sme mali možnosť vidieť vedecké pracoviská a výskumné zariadenia. Počúvať o špičkovom výskume od ľudí, ktorí ho sami tvoria, bolo nesmierne inšpirujúce.

Ženeva ako mesto histórie a ikonických miest

Popoludní sme sa vybrali spoznávať krásy Ženevy. Prešli sme sa okolo Katedrály sv. Petra a zastavili sa na historickom námestí Bourg-de-Four, ktoré dýcha atmosférou dávnych čias. Videli sme aj Pamätník reformácie (Reformation Wall), ktorý pripomína významných reformátorov, ako bol Jean Calvin. Samozrejme, nechýbala ani ikonická fontána Jet d'Eau a návšteva budovy OSN. Každé miesto v Ženeve malo svoje čaro a bolo na čo sa pozerať.

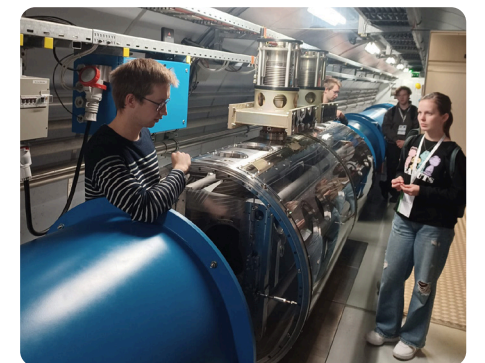

Tajomstvá syra a čokolády odhalené Navštívili sme syrárňu La Maison du Gruyère, kde nám ukázali, ako vzniká legendárny syr Gruyère. Po tomto zážitku sme sa presunuli do čokolá-

dovne Maison Cailler. Musím povedať, že toto bola absolútna topka! Nie len že sme videli, ako sa táto lahôdka vyrába, ale mohli sme ochutnať rôzne druhy čokolády. Na tento deň určite nikdy nezabudnem.

Spomienky, ktoré stoja za opakovanie

Posledný deň patril návratu domov. Počas cesty sme si ešte raz pripomenuli všetky krásne momenty a zážitky, ktoré sme zažili. Hoci sme prišli domov unavení, výlet bol nezabudnuteľný a plný poznatkov, ktoré si budeme dlho pamätať.

Exkurzia bola výnimočná nielen svojím programom, ale aj atmosférou. Najväčším zážitkom pre mňa bola prehliadka čokoládovne, ktorá bola jednoducho dokonalá. Ak by som však mohol niečo vylepšiť, určite by som navrhol komfortnejšie ubytovanie vo Francúzsku. Napriek tomu by som si tento výlet kedykoľvek zopakoval a určite ho odporúčam každému, kto túži po spojení poznania, histórie a tradičných chutí Švajčiarska.

/DANDO

Ako prežiť na GAV-e?

Návod pre mladších spolužiakov

Škola má byť priestorom pre sebarozvoj a vzdelanie mladých ľudí, no občas je náročné zvládnuť všetky písomky, ústne odpovede a mimoškolské aktivity, a tak študent hľadá rôzne spôsoby a cesty ako si pomôcť.

Keďže tento rok maturujem, došla som k nebezpečne smutnému záveru a to, že mám v svojej mysli uložených príliš veľa tipov a trikov ako zvládnuť školu z ktorej za pár mesiacov odchádzam a teda stanú sa pre mňa zbytočnými. Aby sme si ujasnili „zvládnuť školu“ neznamená prechádzať s čistými jednotkami, byť členom školskej rady a budúcim kandidátom na prezidenta, ale byť schopný udržať si slušný priemer a popri škole aj vlastné záľuby, sociálny život a prioritne sa nezblázniť pri tom všetkom. Pre čistotu mojej mysle a našich mladších spolužiakov, ktorí ešte nie sú takí zbehnutí teda ponúkam zopár tipov a skúseností ako zvládnuť všetky tieto skúšky ohňom.

1. Pracujte s časom

Nebudete ani prvý ani posledný človek, ktorý „nenašiel čas“ na naučenie sa na písomku. Tejto situácii, ktorá vyvoláva vo všetkých množstvo úzkosti, sa dá predísť. Naučiť sa pracovať s časom zabere mnoho námahy a úsilia, no nie je to nemožné. Učiť sa každý deň aj keď len chvíľku, venovať špeciálnu pozornosť predmetom, ktoré sú pre vás náročnejšie, dávať pozor na hodínach a snažiť sa zapamätať si čo

najviac je len pár vecí, ktoré môžete urobiť aby ste deň pred písomkou zjemnili veľkosť učiva, ktorému sa máte venovať. V obzvlášť náročných obdobiach výrazne pomáha, ak si svoj voľný čas rozpíšete a určíte si, čomu a kedy sa budete venovať. Ak sa už naozaj nájdete v bezvýchodiskovej situácii sú iné spôsoby ako si pomôcť (čím nič nenaznačujem, iba to, že niektoré známky sú ľahšie dosiahnuteľné ako iné).

2. Nepodceňujte spánok

Áno, učiť sa po nociach vyhovuje niektorým ľuďom, špeciálne, ak máte po škole krúžok alebo šport, ktorý zoberie väčšinu vašej energie. No spánok po učení pomáha uchovávať si v mysli dôležité pamäťové stopy, a teda je pred písomkou nesmierne dôležitý. Odporúčaná hodnota spánku je minimálne 7 až 8 hodín, no u ľudí sa to môže líšiť. Z osobnej skúsenosti viem, že moje minimum je 5 hodín a ak spím menej ako to, nie som schopná sústrediť sa. Ak sa stane, že som nútená spať 5 hodín, uistím sa, že nasledujúci deň sa vyspím aspoň 7, aby sa mi nevytváral spánkový dlh a nevyspávala som zbytočne po víkendoch. To je tiež čas, ktorý môže byť využitý a nie som ochotná obetovať svoje víkendy na spánok, keď sa môžem venovať aj iným veciam.

3. Určite si priority

Je naozaj podstatné vedieť, aké výsledky chceme počas svojho štúdia dosahovať. Ak napríklad už v prvom ročníku viem, že chcem ísť na medicínu, sústredím sa počas svojho štúdia prioritne na semináre a predmety, z ktorých idem maturovať, čo neznamená, že ostatné odignorujem, jednoducho viem, čo chcem a sústredím sa na to. Teda je dôležité, určiť si, z ktorých predmetov očakávam vynikajúce výsledky, a z ktorých mi stačia len dobré. Priority vyzerajú inak pre každého z nás, no akonáhle sú naše ciele určené, nepociťujeme stres zo zbytočných vecí a nemáme pocit, že je toho až tak veľa.

4. Pýtajte sa na hodinách aj počas písomiek

Otázky sú najľahší spôsob, ako sa donútiť rozmýšľať. Ak sa ich zopár spýtate na hodine, máte pocit, že zo svojim profesorom diskutujete. Toto sa veľmi dobre aplikuje aj na písomke. Akonáhle si neviete pomôcť s úlohou, práve opýtanie sa na presnejšie definovanie zadania alebo presný význam formulácie môže byť to, čo vám nakopne mozgové závitky a objasní, čo je od vás očakávané. Špeciálne body profesorom, ktorí sú ochotní naviesť svojich žia-

kov k správnym odpovediam.

5. Získajte si lásku svojich profesorov

Život je omnoho jednoduchší, keď sa nenachádzame v konflikte s ľuďmi, ktorí hodnotia naše výsledky. Vrelo preto odporúčam snažiť sa v komunikácii s profesormi udržiavať základy slušnosti, nezávisle od emócií, ktoré v nás môže táto komu-

nikácia vyvolať. Zachovať si chladnú hlavu a rešpekt k ostatným robí veľký rozdiel v tom, ako sme všeobecne vnímaní a pri budovaní vzťahu s profesorom robia práve malé veci, ako tón hlasu, jednoduché ďakujem a prosím v písomnej komunikácii, veľký rozdiel v tomto vnímaní.

K tejto téme mi napadá množstvo vecí, ktoré by som poradila svojmu

mladšiemu ja, no toto boli len niektoré, ktoré výrazne zlepšili moje akademické výsledky a moju skúsenosť so školou v predošliých školských rokoch.

/Džejn

Súťaž

Veľká preklepácka súťaž

Vystrihni, vhod' a vyhraj epické ceny!

Pripravili sme pre vás súťaž, aká tu ešte nebola! Pre všetkých kreatívnych, zvedavých a súťaživých študentov prichádza **Veľká Preklepácka súťaž!** Stačí vystrihnúť kupón, vyplniť svoje údaje a vhodiť ho do schránky a odmena môže byť tvoja! Čím viac kupónov odovzdáš, tým väčšia je tvoja šanca na výhru! Máme pre teba skvelé a jedinečné ceny, ktoré zaručene obohatia tvoj školský rok. Je to jednoduché, tak neváhaj a zapoj sa!

Ako sa zapojiť?

1. Vystrihni tento súťažný kupón.
2. Vyplň svoje meno a triedu. Kroky jedna a dva môžeš urobiť v ľubovoľnom poradí.
3. Kupón vhod' do schránky, ktorú nájdeš na prízemí oproti zástupcovní s označením Preklepy.

Čo môžeš vyhrať?

1. Obed s pánom riaditeľom – Jedinečná príležitosť stráviť obed s riaditeľom školy, podeliť sa o svoje nápady a dozvedieť sa viac o jeho práci a fungovaní školy.

2. Skupinový vstup do Teleport

Escape Room v Leviciach (max. 5 ľudí) – Vezmi so sebou štyroch kamarátov a zažite spolu nezabudnuteľné dobrodružstvo plné hádaniek a tímovej spolupráce.

3. Poukaz do školského bufetu v hodnote 5 eur – Zásoba občerstvenia podľa vlastného výberu! S týmto poukazom si môžeš vybrať svoje obľúbené snacky a nápoje zo školského bufetu.

4. Háčkované prekvapenie – Originálny, ručne vyrobený darček, ktorý ťa zaručene poteší!

5. 3D výrobok - Špeciálne 3D vytlačený predmet vyrobený exkluzívne pre túto súťaž.

Výber výhercov

Výhercov vyžrebujeme spomedzi všetkých odovzdaných kupónov a výsledky uverejníme na našom Facebooku a Instagrame. Sleduj nás, aby si zistil, či si práve ty jedným z víťazov! Víťazov si následne zvoláme a ceny im osobne odovzdáme. Kupóny môžete odovzdávať **do 18. 12. 2024** (streda).

Neváhaj, vystrihni si kupón a zapoj sa do súťaže - možno práve tebe prinesie šťastie!

Parlament v pohybe

December

- Mikuláš v škole
- Vianočný batôžtek aktivít (8G)
- Finančná a materiálna zbierka pre útulok Šťastný domov
- Charitatívny projekt Koľko šťastia sa zmestí do krabičky od topánok?
- Materiálna zbierka pre Komunitné centrum v Tekovských Lužanoch
- Vianočné trhy
- Vianočné koncerty

Január

- Tematický deň

Február

- Valentínske prania
- Školský ples
- Tematický deň
- Literárny večer
- Návšteva DSS Jeseň života

Súťažný kupón

1. Kupón je platný len s pečiatkou školského časopisu. Bez nej nebude zaradený do žrebovania.
2. Súťaž je otvorená pre všetkých študentov gymnázia, vrátane študentov 8G.
3. Každý účastník môže odovzdať aj viac kupónov, čím zvýši svoje šance na výhru.
4. Kupón je možné odovzdať **do 18. 12. 2024**.
5. Účasťou v súťaži súhlasí každý súťažiaci so zverejnením svojho mena v prípade výhry na Instagrame a Facebooku.

Meno a priezvisko:

Trieda:

Pečiatka:

Halloween

Kostýmová mánia aneb škola mátoh

Súčasťou halloweenskych tradícií na našej škole je i súťaž kostýmov. Tento rok sa naši spolužiaci naozaj umelecky prejavili a pri tvorbe svojich kostýmov ukázali svoju kreatívnu stránku, ktorou nás dokázali pobaviť aj zaujať. V tomto článku ponúkam výber toho najlepšieho čo som videla.

2. miesto Toy Story

Petra Danišová (3.B) a Aneta Poráčková (3.B) ako Buzz Lightyear a Woody naplnili všetky naše detské sny, keď svojim prevedením perfektne zachytili charakter milovaných Pixar postáv s dotykem ženskosti a modernou štylizáciou. Bolo skvelé sledovať tieto dve schopné mladé ženy kreatívne sa realizovať a vniesť trošku farebnosti do výberu kostýmov v tomto ročníku súťaže za čo boli aj ocenené druhým miestom.

1. miesto Chainsaw man

Martina Gáriková (4.A) a Rastislav Peňažka (oktáva) nám tento rok ukázali originálne prevedenie postáv z populárneho anime a mangy Chainsaw man oblečení ako Asa a Denji. Ich kostýmy mali taktiež pomôcky ako napríklad meč, ktoré boli ručne vyrobené touto šikovnou dvojicou. Za zmienku určite stojí aj motorová píla, ktorá bola samozrejme nefunkčná, ale skutočne bola detailom, ktorý urobil rozdiel. Ukázali nám ako 3D tlač, trochu maľby a kontaktné šošovky dokážu spraviť kostým omnoho viac pútavým a za svoju námahu a nápaditosť boli aj v súťaži kostýmov právom uznaní prvým miestom.

3. miesto Jakub a Emma..Emma a Jakub?

Jakub Melicher (2.D) a Emma Konczová (4.A) pri ich minimálnom vynaložení námahy pobavili množstvo ľudí, keď si humorne vymenili šatník. Jakub sa nám predstavil v Emminom tričku s logom jej obľúbenej kapely Nirvana a čiernej linke na čo Emma rovnomerne zachytila Jakubovu každodennú vizáž s jeho typickými šperkami a voľnou košeľou. Tento nápad títo dvaja gitaristi získali po tom, čo im po koncerte bolo povedané, že sa nápadne na seba podobajú. Rozhodli sa nerobiť si z toho ťažkú hlavu a v originálnom spôsobe si zo seba urobili srandu.

Všetkým účastníkom gratulujeme a ďakujeme. Dúfame, že budúci rok budeme rovnako príjemne prekvapení a zaujatí.

/Džejn

Dreklepy 11

Sme schopní bojovať za svoju slobodu?

17. novembra si každoročne pripomíname Nežnú revolúciu a deň študentstva. Tento rok sme sa aj pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania stretli v CK Junior na diskusiu s pánmi Vladimírom Strmeňom, Jurajom Lepišom, Patrikom Dubovským a Petrom Plevom. Zatiaľ čo v nižších ročníkoch GAV prebiehal iný program vrátane imatrikulácií prvákov a žiakov Primy, maturanti mali jedinečný deň plný informácií a podnetných diskusií.

Diskusia o slobode a demokracii

Témou piatkovej diskusie bola veta: Sme schopní bojovať za svoju slobodu? Naši hostia nám priniesli rôzne pohľady na udalosti, ktorých boli súčasťou alebo sa nimi v dnešnej dobe zaoberajú. Prvým a myslím si, že nebudem klamať ak poviem, že aj najzaujímavejším hosťom bol pán Vladimír Strmeň, vojenský veterán a priamy účastník Slovenského národného povstania. Zaspomínal na svoju mladosť počas vojny, Nežnú revolúciu, reagoval na súčasné situácie v našej krajine a nakoniec sa rozprával o príhodách na vojenskom fronte.

Spolu s pánom Strmeňom prišiel z Banskej Bystrice aj pán Juraj Lepiš, historik múzea SNP. Jeho „úlohou“ bolo priblížiť nám pohľady a názory historikov na Slovenské národné povstanie, situácie, ktoré mu predchádzali, ale aj jeho následky. Veľmi zaujímavá otázka od našich moderátorov bola o mýtoch a faktoch šíriacich sa o SNP a 2. svetovej vojne, na čo pán Lepiš rýchlo zareagoval a dostali sme aj iný pohľad na udalosti z nie tak dávnej histórie. K záveru jeho rozprávania nás povzbudil k boju za

našu slobodu a demokraciu.

Treťou témou bol režim normalizácie a Nežná revolúcia na Slovensku, ktorú nám z Ústavu pamäti národa prišiel predstaviť pán Patrik Dubovský. Okrem vysvetlenia normalizácie a vedeckého pohľadu na vec, nám bol priblížený rok 1989 aj z pohľadu študenta, ktorým v tom čase bol aj sám hosť. Zúčastnil sa pochodov v Bratislave a Sviečkovej manifestácie. Priblížil nám aj to, aké to bolo byť študentom v takej dobe a aké následky malo na jeho štúdium zapájanie sa do protestov.

Peter Pleva, historik a lektor v Tekovskom múzeu, nám svojou prezentáciou priblížil roky Nežnej revolúcie v Leviciach aj s fotografiami tej doby, na ktorých sme mohli vidieť rôzne miesta v meste a porovnať ich s prítomnosťou. Bolo zaujímavé vidieť revolúciu aj v „malých“ Leviciach v porovnaní s vtedajšími česko-slovenskými veľkomestami.

SCIO – mizne potreba prijímacích skúšok?

Pre maturantov bol pripravený aj špeciálny program, ktorý zahŕňal prednášky zamerané na výber vysokých škôl a proces prijímacieho ko-

nanania. Prvou témou boli Národné porovnávacie skúšky (SCIO testy). Online prednáška ponúkla informácie o skúškach, o tom, ktoré školy ich vyžadujú, a o tom, čo môžeme očakávať. Prednášajúci predstavil aj ukážkové otázky a oboznámil študentov s oficiálnou stránkou scio.sk.

Druhá prednáška pod vedením pani profesorky Márie Pompošovej bola venovaná prihláškam na vysoké školy. Študenti sa dozvedeli, kde nájsť elektronické prihlášky, ako ich správne vyplniť, a čo robiť v prípade, že je potrebné prihlášku overiť a poslať poštou.

Záver dňa patril prednáškam bývalých absolventov GAV-u, ktorí študujú na rôznych vysokých školách. Študenti si mohli vybrať témy podľa svojich záujmov – od práva a ekonomiky, cez technické odbory až po aplikované jazyky.

Deň plný poučenia a inšpirácie

Diskusia o slobode aj prednášky o budúcnosti priniesli množstvo podnetov na zamyslenie. Historické príbehy, pohľady odborníkov aj praktické skúsenosti bývalých študentov ukázali, aká dôležitá je sloboda a prečo si ju musíme vážiť. Ako to výstižne povedal pán Strmeň: „Bodaj by sme sa do situácií, akým čelili naši hostia, nikdy nedostali.“ Tento deň nám pripomenul nielen hodnotu slobody, ale aj to, aké dôležité je starať sa o jej zachovanie pre ďalšie generácie.

Tri, dva, jedna... prváci na scénu!

Ako všetci prváci, aj tí tohtoroční si museli prejsť imatrikuláciami. Plánovanie programu, natáčanie videovizitky a maľovanie plachty nie je totižto vôbec jednoduché! A už duplom nie cez písomkové obdobie. Napriek tomu si myslím, že všetci prváci, kvintáni a primáni zvládli túto úlohu ľavou zadnou.

Kreativita na plachtách

Predstavovanie tried sme začali triednymi plachtami. V prvej A triede si každý študent vybral rozprávkovú postavičku, ktorá ho najviac vystihuje. Ich triedne motto je „realita možno ťažká, no naša rozprávka stále sladká“. B-čka chcela byť originálna, preto si vybrali ako podklad čiernu plachtu. Ich triedna pani profesorka Vивиána Bielíková je na plachte v podobe slnka a žiaci orbitujú okolo nej. Na plachte majú aj štyri planéty, každá planéta predstavuje roky, ktoré strávia na našom gymnáziu. Ku plachte majú pripevnenú raketu, ktorá bude pristávať na týchto planétach, podľa toho v akom ročníku žiaci sú. Prvá C si zobrala inšpiráciu zo starej dobrej rozprávky Krtko. Všetci študenti sú krtkovia a každý z nich robí niečo, čo ho vystihuje. Ich triedny pán profesor Miloš Mozdík je na plachte zobrazený ako zajac z Krtka, ktorý sedí na krtinci. Ich triedne motto je „všade horšie na GAVE najlepšie“. Prvej D triede bolo neraz povedané,

že je to u nich ako v divočine. Preto sú na plachte ako zvieratá rôznych druhov. Každý z nich si preto vybral zviera, ktoré má najradšej, s ktorým sa najviac stotožňuje. Keďže triednou Kvinty je pani profesorka Klára

Korpová, učiteľka geografie, ich plachta predstavuje mapu. Každý žiak je na plachte vyobrazený ako ostrov. Príma má na plachte včielky, keďže oni sú rovnako usilovný.

Videovizitky, ktoré pobavili

Triedne videovizitky boli rovnako originálne. Prvá A trieda nás preniesla do rozprávky Na vlásku. Vo videu sme mohli vidieť fotky žiakov vedľa fotky ich vybranej postavičky. B-čka sa nám predstavila podrobnejšie a to s typmi študentov v ich triede. Taktiež sme mohli vidieť, čo si ich triedna pani profesorka myslí, že sa u nich deje cez prestávku verzus realitu. Prvá C trieda vo svojej videovizitke uniesla svojho triedneho profesora (nebojte sa, dobro zvíťazilo nad zlom a pri natáčaní ich videovizitky nebolo ublížené žiadnemu učiteľovi matematiky). D-čka si zobrala inšpiráciu zo seriálu Priatelia a ako ich videovizitku mali úvod z tohto seriálu. Kvinta nám predstavila aké druhy študentov majú vo svojej triede. Príma nám ukázala koľko talentu majú v triede – hranie na hudobný nástroj, spev, gymnastika a tanec, futbal a mnohé ďalšie...

Tanečné a divadelné čísla plné energie

Prváci si ešte museli pripraviť program pre svojich profesorov a spolužiakov. Chalani z A-čky nám zatancovali na pieseň Smooth Criminal od

Michaela Jacksona. Po tom prišli na javisko aj dievčatá a spoločne tancovali ľudový tanec. Na záver ešte dievčatá tancovali na pieseň Single Ladies od Beyoncé. Žiaci z prvej B triedy tancovali dva tance z Just Dance – Waka Waka a Rasputin. C-čkari tiež tancovala tanec z Just Dance, ale oni si vybrali Timber. Prváci z C-čky tancovali aj známe tance Macarena a YMCA. Prvá D trieda obohatila program aj o divadlo – sparódovali tragédiu Rómeo a Júlia. No aj oni tancovali. Kvintáni Tancovali na pesničky Carnival, 24k magic a The Next Episode. Chalani z Kvinty zatancovali aj kúsok z labutieho jazera. Na záver spoločne so svojou triednou profesorkou Miriam Frajtovou tiež tancovala najmladšia trieda na GAVE, Príma.

Krst a spomienky na mladosť

Ešte predtým ako sa všetci rozutekali domov, Jednotliví predsedovia a predsedkyne museli skladať prísahu za celú triedu. Na „pokrstenie“ im tretiaci praskli balóny nad hlavami. V každom balóne bolo pár veršov z básne o GAVE a živote na ňom.

Tohtoročné Imatrikulácie boli naozaj pestré. Verím, že všetkých pobavili a starším ročníkom pripomenuli, ako aj oni raz stáli na pódiu. Ako ten čas letí...

Kvíz: Do ktorej prvéckej triedy sa najviac hodíte?

Tento kvíz vám prezradí, ktorá prvácka trieda najviac vystihuje vašu osobnosť. Na konci nájdete vyhodnotenie, ktoré vám prezradí výsledok. A pokiaľ ste prvák a vyjde vám iná trieda, v ktorej skutočnosti ste, možno je čas sa zamyslieť – nezaбудli ste niečo odhaliť o svojej povahe? Alebo ste v skutočnosti skrytý člen susednej triedy?

1. Ako by ste sa opísali jedným slovom?

- a) Tvorivý/á
- b) Strategický/á
- c) Veselý/á
- d) Dobrodružný/á
- e) Zvedavý/á
- f) Pracovitý/á

2. Aká téma by vás najviac oslovila pri tvorbe triednej plachty?

- a) Niečo rozprávkové a plné fantázie.

- b) Prepracovaný systém, napríklad vesmír a planéty.
- c) Zábavné scény alebo postavičky, ktoré rozosmiejú každého.
- d) Zvieracia divočina – nech to má energiu a živosť.
- e) Geografická mapa s množstvom detailov.
- f) Prírodný motív, napríklad včely a tímová práca.

3. Kto je váš ideálny triedny profesor/profesorka?

- a) Mgr. Zuzana Čechová
- b) PaedDr. Viviana Bieliková
- c) Mgr. Miloš Mozdík
- d) Ing. Lenka Frančková
- e) Mgr. Klára Korpová
- f) Ing. Miriam Frajtovej

4. Ktorý zábavný program by vás oslovil najviac?

- a) Kombinácia Michaela Jacksona a ľudoviek.
- b) Tance z Just Dance.
- c) Stará dobrá Macarena a YMCA.

- d) Sparodizované divadelné predstavenie.
- e) Baletné Labutie jazero.
- f) Tanec s pani profesorkou Frajtovou.

Vyhodnotenie:

Najviac odpovedí A – Rozprávková partia z Prvej A – medzi nimi by ste zažiarili ako hlavná postava.

Najviac odpovedí B – Vesmírna misia Prvej B – ste praktický mysliteľ, ktorý dáva veciam systém.

Najviac odpovedí C – Krtkova Prvá C – humor a pohoda sú vaše druhé meno.

Najviac odpovedí D – Dobrodružstvá z Prvej D – v divočine by ste sa určite nestratili!

Najviac odpovedí E – Prieskumníci z Kvinty – váš svet je plný objavovania a spoznávania.

Najviac odpovedí F – Včeličky z Prímy – ste tímový hráč a usilovný pracant.

/Zojka

prostredia?

Jakub: Akcie, ktoré plánujem, zatiaľ nemám veľmi konkrétne premyslené. Mojm cieľom je však, aby boli všetky detaily precízne pripravené a aby sa minimalizovali chyby. Ak by sa nejaké predsa len vyskytli, chcem, aby boli elegantne vyriešené. Rád by som zorganizoval nejaké zaujímavé akcie, aj keď mi momentálne žiadne konkrétne nenapadajú.

Lea: Veľmi ma zaujali Vianočné trhy, kde výťažok putuje na dobrú vec a ja by som chcela v takomto dobrovoľníctve pokračovať. Takéto aktivity ma veľmi naplňajú a bavia, takže určite by som sa chcela zapojiť do niečoho podobného aj v budúcnosti.

Oliver: Zatiaľ som nevymyslel nič konkrétne, okrem školského roztlieskavačského tímu, čo mi navrhlo niekoľko ľudí. Povedali, že je to dobrý nápad a že by ho radi zriadili, takže chcem zastupovať najmä týchto ľudí a podporiť ich nápad.

Máte niekoho, kto vás inšpiruje, alebo nejaký vzor, ktorý vás povzbudzuje v tom, čo chcete dosiahnuť?

Jakub: Nemám žiadny konkrétny vzor a ani neviem, či nejaký budem mať. Možno sa časom niekto objaví. Momentálne sú mojm vzorom asi ľudia, ktorí tu už sú, pracujú na tom, snažia sa a dávajú do toho úsilie. To je asi všetko, ale inak nemám žiadny špecifický vzor.

Lea: Moje dva najväčšie vzory sú môj bratranec a moja sesternica. Moja sesternica sa sama dostala dosť vysoko, čo podľa mňa nie je jednoduché. Bratranec je tiež členom žiackej školskej rady a tiež toho veľa dokázal. Som na nich oboch veľmi hrdá a chcela by som sa na nich podobať.

Oliver: Mojimi hlavnými vzormi sú politici ako Michal Šimečka a Ivan Korčok. Iné vzory veľmi nemám. Vzhľadom na rôzne chýry, ktoré sa nám dostali do redakcie, sme sa rozhodli položiť víťazovi volieb špeciál-

nu otázku...

Ako reaguješ na obvinenia, že si počas krátkej prestávky ponúkal voličom vafle výmenou za ich hlasy? Sú tieto obvinenia pravdivé? Bol to zámer, aby si si získal ich hlasy?

Jakub: Odmietam toto obvinenie, pretože som si neuvedomoval, že to nie je dovolené. Ak mám byť úprimný, bolo to z mojej strany hlúpe a nepremyslené; naozaj som nevedel, že to nie je dovolené. Nešlo mi o to „vymeniť vafle za hlasy“, skôr som chcel ponúknuť menšie občerstvenie a upozorniť na to, že kandidujem.

Školský parlament, ktorý teraz čakajú nové výzvy, získal do svojich radov silné osobnosti s čerstvými pohľadmi na to, ako by sa dal študentský život ešte zlepšiť. Jakubovi, Lei a Oliverovi srdečne blahoželáme k úspechu a prajeme im veľa energie a úspechov v ich nových funkciách!

/Romča

Noví lídri ovládli voľby do Školského parlamentu

Študenti nášho gymnázia majú po vzrušujúcich voľbách nových zástupcov v Školskom parlamente! Voľby, ktoré sa niesli v znamení vysokého záujmu študentov, odhalili troch kandidátov, ktorí si získali najväčšiu podporu a teraz budú zastupovať svoje ročníky a názory všetkých spolužiakov.

Na prvom mieste s obrovským náskokom skončil Jakub Gróf z 1.B, ktorý si svojimi 219 hlasmi vydobyl pozíciu jasného víťaza. Na druhom mieste zažiarila Lea Tabernausová z 1.A s podporou 179 hlasov a tesne za ňou sa na treťom mieste umiestnil Oliver Molnár z 2.C so 174 hlasmi.

Mali sme príležitosť položiť víťazom niekoľko otázok, ktoré nám odhalili ich nadšenie a plány do budúcnosti.

Čo vás motivovalo k tomu, aby ste kandidovali do školského

parlamentu?

Jakub: Najviac ma motivovalo dostať sa do školského parlamentu, pretože som to naozaj chcel. Už na základnej škole som sa zapájal do podobných aktivít a bavilo ma to. Chcel som vyhrať, zúčastniť sa a robiť rôzne mimoškolské aktivity, aby som mohol nejako prispieť našej škole.

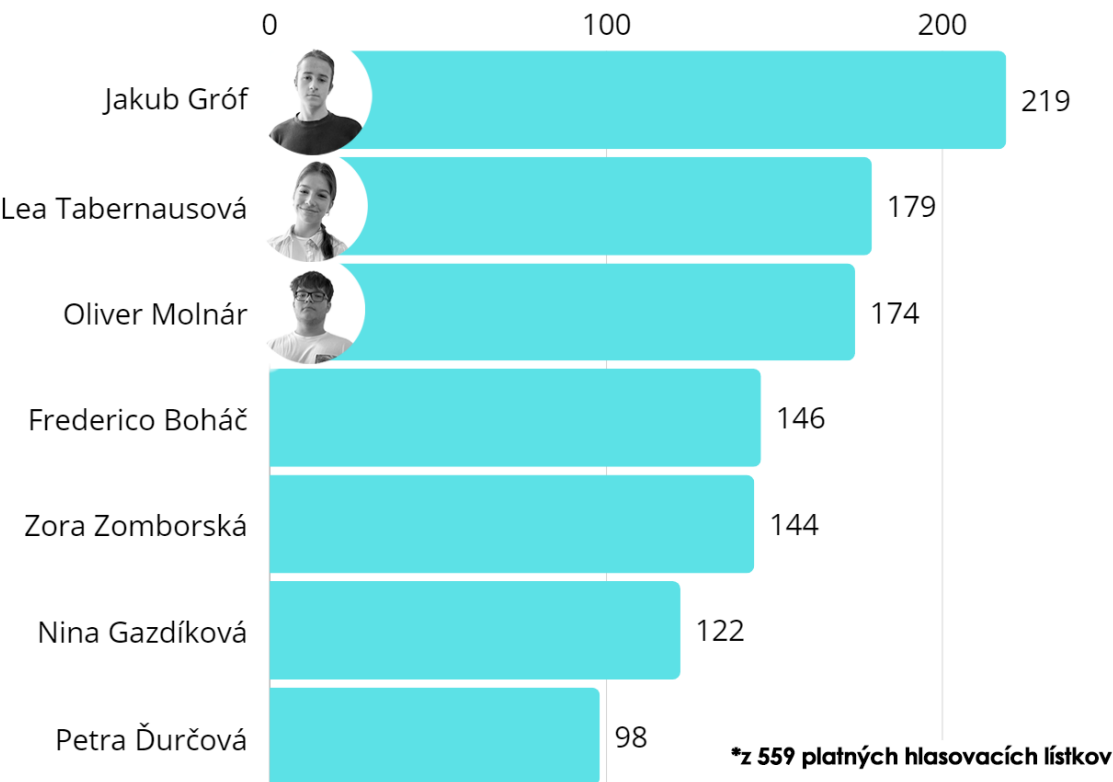
Lea: Do školského parlamentu som sa prihlásila hlavne preto, že som veľmi aktívna. Na základnej škole som bola podpredsedníčkou a organizovali sme množstvo aktivít, napríklad školský ples, ktorý sme znovu

otvorili po cove. Práca s ľuďmi ma veľmi bavila, takže toto je asi moja hlavná motivácia.

Oliver: Motivovalo ma to, že som chcel niečo zmeniť, ak by opäť nastala kontroverzná situácia, ako sme zažili na začiatku roka s tým sporným školským poriadkom (pozn. red. dresscode), kde sa mali všetci v úvodzovkách obliekať „slušne“. Chcel som prispieť k tomu, aby sa podobné veci v budúcnosti už neopakovali.

Aké aktivity alebo akcie plánujete pre zlepšenie školského

Počet hlasov jednotlivých kandidátov vo voľbách

*z 559 platných hlasovacích lístkov

C'est la vie alebo buenos días?

Ryšavé vlasy, diplom z Ekonomickej univerzity, španielčina, angličtina a rok života v slnečnom Ríme. K tomu Taylor Swift v slúchadlách a úsmev, ktorý vás nakazí dobrou náladou – to je Alžbeta Krišková, naša nová pani profesorka. Bývalá študentka nášho gymnázia, teraz späť ako učiteľka, prináša so sebou energiu, nové pohľady a chuť učiť jazyk, ktorý sa dá nielen bifľovať, ale aj zažiť. S nadšením rozpráva o kultúre, hudbe a cestovaní a verí, že práve tieto veci môžu študentom ukázať, že cudzie jazyky sú bránou do sveta plného možností.

Aké sú vaše spomienky na naše gymnázium, keď ste boli študentkou? Spomínate si na nejakú vtipnú príhodu alebo obľúbeného profesora/ku?

Spomienok mám strašne veľa! Našla som si tu skvelé kamarátky, zažila prvú lásku, vyhrala výlet do Štrasburgu a zúčastnila sa úžasných výletov do Rakúska, do Nemecka, do Poľska! Vtipných príhod sme s mojimi najbližšími kamarátkami za tie štyri roky zažili veľa! Boli sme štyri dievčatá, trávili sme spolu každý jeden deň a robili toľko hlúposti, na ktorých sme sa smiali, až kým nás neboleli bruchá. Niekedy mi tie časy naozaj chýbajú. Mali sme aj veľa starostí, ale keď sa na to teraz tak pozerám, takmer o desať rokov neskôr odvtedy, čo som sem ako prváčka nastúpila, tak vidím, že to boli skutočne krásne, bezstarostné časy. No a k mojim najobľúbenejším hodinám patrila nemčina s pani profesorkou Hajnišovou a angličtina s pánom profesorom Šebom.

Čo vás najviac prekvapilo, keď ste sa vrátili do školy ako učiteľka a už nie ako študentka? Je niečo, čo sa veľmi zmenilo?

Najviac ma asi prekvapilo, keď ma študenti začali oslovovať „pani učiteľka“ alebo „pani profesorka“. Dokonca sa mi stalo, že som niekoľko prvých dní na toto oslovenie vôbec nereagovala, pretože mi nejako nedochádzalo, že oslovujú mňa.

Čo Vás priviedlo k štúdiu špa-

nielčiny a angličtiny? Bolo to vždy vašim snom alebo vás niečo inšpirovalo počas gymnaziálnych rokov?

Výber vysokej školy bol pre mňa ohromne ťažký a rozhodovala som sa až do poslednej chvíle. Rozhodovala som sa medzi niekoľkými naozaj rôznymi odbormi a nakoniec som skončila pri jazykoch, ktoré mi vždy išli a vždy som sa ich rada učila. Angličtina pre mňa bola takou samozrejmosťou,

tej som sa vzdávať nechcela a k španielčine som prišla v treťom ročníku na gymnázium a hneď som si ju zamilovala. Chodila som na hodiny španielčiny do jazykovej školy k pani profesorky Hraškovovej a aj do jazykovej školy Prima, keďže som španielsky vôbec nevedela a kvôli prijímačkám na vysokú školu som sa musela intenzívne pripravovať. Okrem toho som si bola istá, že vďaka štúdiu jazy-

kov sa veľmi ľahko dostanem aj do zahraničia, čo sa mi len potvrdilo a naďalej potvrdzuje.

Aké tipy by ste dali študentom, ktorí chcú byť v španielčine alebo angličtine fakt dobrí?

Nemať strach rozprávať. To je niečo, s čím som veľmi dlho bojovala aj ja, predovšetkým v španielčine a dokonca doteraz mám z toho taký stres, ale vždy si poviem, že som len človek a každý jeden z nás sa môže pomýliť. Najviac mi v tom pomohlo to, keď som ešte na vysokej škole v Bratislave stretávala ľudí zo zahraničia, ktorí sa na Slovensko presťahovali a učili sa náš jazyk. Keď som sa s nimi rozprávala po slovensky, jasné, že robili chyby a mýlili sa v skloňovaní, v mužskom a ženskom rode, v singulári a pluráli, ale videla som, že sa snažia a že sa so mnou chcú rozprávať po slovensky. Nehanbili sa za chyby, ktoré robili a ja, ani nikto iný sme si z nich srandu za tie chyby nerobili. Prišlo mi to naozaj odvážne a krásne. Takže taký najlepšie tip je, nehanbiť sa rozprávať. Jazyk je o komunikácii, rozprávať sa v ňom vám nemôže uškodiť, len pomôcť.

Vy ste žili rok v Ríme – ako vás táto skúsenosť obohatila? Aké rozdiely medzi slovenskou a talianskou kultúrou Vás najviac prekvapili?

Áno, môj rok strávený v Ríme je jeden z tých najkrajších a najlepších rokov môjho života. Táto skúsenosť ma obohatila v toľkých smeroch!

Bola som donútená naučiť sa žiť sama v krajine, ktorú som nepoznala a ktorej jazykom nerozprávam, musela som sa prispôbiť životu, ktorý som dovtedy nežila, čo znamená, že som bola v podstate odkázaná sama na seba a na verejnú dopravu, ktorá, verte mi, v Ríme proste nefunguje! Ak som ten rok nechcela stráviť zavretá sama doma, čo sa v

Ríme naozaj neoplatí, musela som si nájsť kamošky, naučiť sa aspoň ako-tak šetriť peniaze a dorozumieť sa inak ako po anglicky, čo ale až taký problém vďaka španielčine nebolo.

Môj rok v Ríme mi toho dal strašne veľa. Priateľstvá, ktoré trvajú dodnes, radosť zo života, úžasné jedlo a plno nových vedomostí. Na univerzite v Taliansku som mala úplne iné predmety od tých, čo poznáme my tu. Medzi moje najobľúbenejšie patrili „Gender Theories“ a „Terrorism in Historical Perspective“. Naučila som sa tam toho veľmi veľa, precestovala som mnoho miest a zjedla toľko cestovín, a predsa viem, že Talianska nebudem mať nikdy dosť.

No a čo sa týka kultúry, tak tá je úplne iná. Taliani si radi užívajú život, majú z neho radosť a neberú nič tak smrteľne vážne. Vedia, že život je viac, než len práca a že vek je len

číslo. Nie sú ako my. Nevečerajú pred šiestou večer, aby náhodou nepribrali, večerajú o desiatej, o jedenástej večer, dajú si pohárik vína a klebetia. Vedia, ako si užiť život tak, ako to my, bohužiaľ, nevieme. Možno to bude tým slnkom a morom a tými úžasnými cestovinami!

Ale jedna vec, čo ma naozaj prekvapila je to, že Taliani si veľmi dávajú záležať na vzdelaní. Ako som povedala, nič neberú tak smrteľne vážne s jednou výnimkou, a tou je škola. Nedo-kážu sa zmieriť so zlými výsledkami a robiť projekty s Talianmi je, poviem vám, nočná mora. Ale na druhej strane, donútili ma vyrovnať sa im a za to som naozaj vďačná.

Keby ste mali opísať Taliansko len troma slovami, ktoré by to boli?

Jedlo, aperol, Kiko (Milano).

Keby ste si mohli vybrať, v ktorej krajine by ste si ešte chceli na rok „odskočiť“? Prečo práve tam? Bolo by to znovu Taliansko?

Určite Taliansko! Rím bol svedkom tej najšťastnejšej verzie mňa. Neviem tú skúsenosť ani poriadne opísať slovami, aby ste si vedeli predstaviť ten pocit, ale ožila som, vlasy mi začali rásť strašne rýchlo a našla som si také priateľky, po akých som celý život túžila.

Samozrejme, že sú aj iné krajiny, ktoré si prajem navštíviť a možno v nich raz aj žiť. Mestom mojich snov bol a stále je New York. Ale pravdou je, že do toho by som si určite odskočila na viac, než len na rok.

Ak by ste mali vybrať len jednu skladbu buď od Taylor Swift alebo One Direction, ktorá vystihuje váš život, ktorá by to bola a prečo?

Tak toto je pre mňa najťažšia otázka! Fanúšičkou One Direction som v podstate od ich vzniku, kedy boli moji rodičia presvedčení, že to je len „fáza“ a prejde ma to. No... a o 14 rokov neskôr som stále tu a mi-

lujem ich stále rovnako. Čo sa týka Taylor, je mnoho pesničiek, ktoré úplne presne charakterizujú rôzne obdobia v mojom živote. Vybrať si teda len jednu pesničku buď od Taylor alebo One Direction je neskutočne náročné, ale dobre, aj tak si to prispôbim. Od One Direction – She's Not Afraid alebo Temporary Fix a od Taylor Swift – Bejeweled, pretože keď bol mojím frajerom „The Smallest Man Who Ever Lived“, táto pesnička mi pripomenula, kým skutočne som, akú hodnotu mám a čo si zaslúžim. Prepáčte, ale nedokážem si vybrať LEN jednu a hlavne nie od One Direction!

Čo vás ešte baví okrem hudby a cestovania? Máte nejaké skryté talenty, o ktorých by sme mali vedieť?

Môj skrytý talent je moja intuícia. Mám veľmi dobre vyvinutý cit pre situácie a ľudí, a to mi často pomáha lepšie rozumieť tomu, čo sa deje okolo mňa a toľkokrát mi to pomohlo! Ale úprimne si myslím, že každá žena má intuíciu naozaj vyvinutú veľmi dobre, a preto viem, že určite nie som jediná. Taktiež mi veľa ľudí povedalo, že som mala ísť radšej študovať psychológiu a to možno

hovorí samé za seba.

Čo by ste robili, keby ste neboli učiteľkou? Existuje nejaké iné povolanie, ktoré by vás lákalo?

Ak mám pravdu povedať, nikdy som o práci nejako extra neskúmala. Mojim snom je mať dostatok prostriedkov na to, aby som mohla ostať doma, starať sa o svoju rodinu a seba, domácnosť, variť, piecť, chodiť na jogu alebo pilates a tráviť čas s mojimi blízkymi priateľmi, rodinou a psom, či mačkou. A ak by som na to mala v budúcnosti dosť času, tak by som ešte určite išla študovať kriminalistiku.

Ak by ste mali dať svojim študentom len jedno životné múdro, čo by to bolo?

Mám veľa takých, o ktoré by som sa mohla podeliť a určite sa so svojimi študentami o nich raz aj podelím,

ale asi by som sa teraz podelila o jeden citát, ktorý som videla na TikToku

a snažím sa ním v týchto dňoch riadiť aj ja: „Following your heart may be scary. But the cost of living the rest of your life wishing you had is much much scarier.“

Ako si predstavujete „perfektný deň“ ako profesorka? Čo by v ňom nemohlo chýbať?

Najradšej mám tie dni, kedy so mnou moji študenti naozaj otvorene komunikujú. Učenie ma baví najviac vtedy, keď mi venujú pozornosť a bavia sa so

mnou naozaj otvorene, bez strachu alebo hanby. Baví ma spoznávať ich, nechať ich, nech premýšľajú a dať im najavo to, že som tu pre nich. Keďže nie som vekovo tak strašne od svojich študentov vzdialená je pre mňa celkom jednoduché nadviazať s nimi taký iný, bližší kontakt. Nemohol by chýbať ani ich smiech, zaujímavé diskusie, a ten moment, keď vidím, že sa tešia, bavia a zároveň učia niečo nové bez toho, aby o tom vedeli.

/Romča

Rozhovor

Ked' sa minulosť stretáva s prítomnosťou

História na GAV-e oživa vďaka Michalovi Fabianovi, novému profesorovi, ktorý si už teraz získal priazeň mnohých študentov. Svetové konflikty, Nežná revolúcia aj osobné príbehy – to všetko spája vo svojich hodinách, kde učí viac než len dátumy. Ako prepojiť minulosť so súčasnosťou a inšpirovať mladých? Čítajte v tomto exkluzívnom rozhovore.

Ako sa Vám na GAV-e páči?

Na GAVe sa mi veľmi páči, a to hlavne vďaka študentom, čo je odpoveď aj na tretiu otázku.

Máte nejakú obľúbenú tému, ktorú učíte?

Najradšej učím veľké konflikty ľudstva to ma bavilo od malého chlapca, čiže prvú a druhú svetovú vojnu.

Čo hovoríte na prácu so študentmi?

Práca so študentami je super, a ako som už spomínal je to jeden z dôvodov, prečo sa mi na GAV-e dobre učí. Sú slušní, zvedaví a chápem, že nie každého baví dejepis a

občianska, ale naozaj sa snažia. Ja sa snažím tiež, lebo som bol 10 rokov mimo školstva a mám sa ešte v čom zlepšovať, ale samotní študenti mi to uľahčujú, za čo majú moju vďačnosť.

Máte nejakú obľúbenú historickú udalosť?

Moja obľúbená historická udalosť je práve 17. november (výročie Nežnej revolúcie), nielen pre jej celospoločensky rozmer, ale aj pre môj súkromný, lebo je to výročie vzťahu s mojou manželkou.

/RiaVi

Inšpiratívne príbehy a dobrovoľníctvo

Darovať nádej tam, kde chýba

Žijeme vo svete plnom príležitostí. Možno si to ani neuvedomujeme, ale každý deň máme rôzne možnosti rásť, zlepšovať sa a naplňovať svoje sny. Tento komfort a slobodu mnohí z nás považujeme za samozrejmú. Naša cesta životom je často jasná, sústredíme sa na svoje ciele a neustále hľadáme spôsoby, ako svoj život zlepšiť. Pritom však niekedy zabúdame na to najdôležitejšie – na to, čo môžeme dať späť svetu, ktorý nám tak veľa ponúkol.

Uvedomujem si, že mám všetko, čo si môžem priať – lásku, bezpečie, vzdelanie, neobmedzené možnosti. Táto vďačnosť však so sebou nesie aj pocit zodpovednosti.

Na druhej strane sveta žijú deti, ktoré nemajú možnosť žiť život plný príležitostí. Narodili sa do podmienok, kde je každý deň bojom o prežitie – o základné potreby, o to, ako zabezpečiť rodinu, a či sa im vôbec niekedy podarí zažiť niečo viac, než len svoju každodennú realitu. Predstavujem si dievča, možno v rovnakom veku ako ja, s rovnakými túžbami, schopnosťami a láskou k rodine, no jej život sa zásadne líši od môjho. Je uväznená v každodennom kolotoči problémov, ktoré sú pre mňa len vzdialeným svetom. Sedí tam, sníva o lepšom živote, ale jej sny sú len záblesky v realite, ktorá jej nedáva šancu uniknúť. Možno nikdy neopustí svoju dedinu a nikdy nezažije slobodu, ktorú my považujeme za samozrejmú. Často sa pýtam, prečo ja mám toľko príležitostí a ona nie? Prečo je môj život naplnený nádejou a slobodou, zatiaľ čo ona nemá žiadnu možnosť niečo zmeniť? Prečo práve ja mám

toľko a ona má tak málo?

Práve preto som sa rozhodla urobiť krok, ktorý bude možno malý, ale v mojich očiach dôležitý. Budúci rok sa chystám vycestovať do Afriky a pomáhať ako dobrovoľníčka. Moja cesta bude viesť do detského centra v Keni, kde sa budem venovať malým deťom. Možno sa to zdá ako malý čin, ale ak si predstavím, ako jedno dieťa získa aspoň chvíľu pozornosti, lásky a niečo iné, než len tvrdý každodenný život, je to už niečo.

Tieto deti si zaslúžia byť vypočuté. Zaslúžia si mať sen, ktorý sa môže stať skutočnosťou. Zaslúžia si mať niečo viac, než len boj o prežitie. To, čo im dám, nebude niečo hmatateľné. Bude to niečo ešte cennejšie – čas a pozornosť.

Naša predstava o dobrovoľníctve je často skreslená veľkými projektmi a filmovými príbehmi o hrdinoch, ktorí menia svet. Pravda je však taká, že skutočné zmeny často začínajú v tých najmenších, nenápadných krokoch. Keď si predstavíme deti, ktoré vyrastajú v chudobe, môže sa zdať, že naše drobné úsilie nie je ničím

oproti tomu, čo by naozaj potrebovali. Zabúdame však, že aj malé kroky môžu zmeniť niekoho život.

Dobrovoľníctvo nie je len o pomoci tým, ktorí sú v núdzi. Je aj o tom, že sa učíme o realitách, ktoré nám nie sú známe. O tom, ako sa môžeme spojiť s tými, ktorí sú iní ako my. Tieto skúsenosti nás obohacujú nielen o vedomosti, ale aj o ľudskosť. Keď začneme chápať, že život nie je len o nás, ale aj o tom, čo môžeme urobiť pre iných, začíname chápať skutočný zmysel ľudských vzťahov a našich schopností. Možno sa to nezdá, ale práve to nám môže zmeniť pohľad na svet.

Tento článok však nie je o tom, aby som vám hovorila o svojom rozhodnutí ísť do Afriky. To, čo chcem, je inšpirovať vás k tomu, aby ste si uvedomili, že aj vy môžete zmeniť niečo vo svete. Možno to nebude veľká zmena. Nebude to revolúcia. Ale každý krok sa počíta, aj keď je malý. Možno nebude mať veľký dosah na celý svet, no bude mať význam pre tých, ktorí ho naozaj potrebujú.

/Sonka

Kontroverzný dresscode pod palbou názorov

Na začiatku školského roka nám učitelia predstavili upravený školský poriadok, ktorý pri-náša nielen nové pravidlá, ale aj moderný pohľad na školské prostredie a študentský život. Súčasťou tejto zmeny je aktualizovaný dresscode, ktorý vzbudil medzi študentmi rozličné reakcie a otvoril diskusiu o hraniciach individuality a vhodného správania v škole.

Nové pravidlá

Nové pravidlá dresscodu zakazova-li niektoré druhy oblečenia, najmä také, ktoré sú považované za príliš odhaľujúce. Zahŕňalo to napríklad crop-topy, legíny, kratšie tričká, tričká odhaľujúce ramená či úzke šaty. Kritika vznikla najmä preto, že sa zameriavajú predovšetkým na dievčatá, zatiaľ čo oblečenie chlap-cov obmedzujú len v prípadoch propagácie extrémizmu, vulgari-zmov alebo návykových látok. Tieto obmedzenia u niektorých študen-tov vyvolali obavy, že školský dre-sscode zasahuje do ich možností vyjadrovať sa prostredníctvom ob-lečenia.

Zásah Školského parlamentu

Naša školská rada sa taktiež ozva-la, aby si splnila svoju povinnosť k študentskej komunite a aktívne sa dresscode snažila riešiť. Pýta-li sme sa na túto problematiku a

jej riešenie predsedkyne Školského parlamentu GAV Soni Mézsárošo-vej: „Proces komunikácie bol rýchly a riešili sme to hneď aj vzhľadom na to, že išlo o to, aby sa čo najskôr dal publikovať nový školský poriadok. Pán riaditeľ bol ochotný a ústreto-vý. Vysvetlil nám celú situáciu a ako veci mali byť myslené a bol veľmi chápatelný, nakoniec, však, nezrušil kompletne sekciu o dresscode, iba ju vysvetlil a upravil na náš podnet, čo vyvolalo vlnu kritiky od chlapcov aj dievčat a ohlasy sme získavali z takmer všetkých ročníkov a tried na našom gymnáziu.“

Úpravy a proces zmeny

Po nepríjemných skúsenostiach niektorých študentiek a reakciách zo strany školského parlamentu sa v učiteľskom zbore rozpútali intenzív-ne diskusie o úprave školského pori-adku. Táto téma sa stala predmetom viacerých schôdzí a rozhovorov po-

čas prestávok. Pán riaditeľ spolu s učiteľmi dôkladne preskúmali štu-denské názory a pripomienky, pri-čom uznali potrebu zmeniť článok o dresscode. Výzvou však bolo nájsť také riešenie, ktoré by predchádza-lo nepríjemnostiam, no zároveň za-chovalo podstatu pravidiel.

Názory na tento problém boli roz-manité – niektorí učitelia považovali aktuálne znenie za vyhovujúce, iní volali po jeho úprave, a našli sa aj takí, ktorí spochybňovali jeho opod-statnenie. Nájsť kompromis, ktorý by uspokojil všetky strany, sa zdalo takmer nemožné. Riešeniu sa však venovalo množstvo času, energie a vzájomného pochopenia – zo strany vedenia školy, učiteľov aj študentov, ktorí sa do diskusie aktívne zapojili.

Napokon sa podarilo nájsť formulá-ciu, ktorá vyhovovala väčšine. Pravi-dlá boli upravené tak, aby sa mini-

malizovali možné nedorozumenia a eliminovali negatívne pocity či obavy. Nové znenie školského pori-adku tak odzrkadľuje nielen snahu školy o dodržiavanie noriem, ale aj rešpektovanie hlasu študentov. Vý-

sledkom je vyvážený prístup, ktorý spája zodpovednosť školy s rešpek-tovaním slobody prejavu študentov. **Vyjadrenie zamestnancov školy** Na vyjadrenie k úprave dresscodu

sme oslovili učiteľov s rôznymi ná-zormi – tých, ktorí zmeny podporujú, ako aj tých, ktorí s nimi nesúhlasia.

Pán riaditeľ Vladimír Tóth

Na definitívnej verzii textu, ktorým sme doplnili Školský poriadok GAV-u: „... za ne-vhodné sa považuje príliš priliehavé a odhaľujúce oblečenie (hlboké výstrihy, príliš odhalený chrbát, odhalená spodná bielizeň, priehľadné oblečenie, príliš krátke noha-vice, sukne a šaty, neprimerane krátke vrchné časti odevu) a oblečenie zobrazujúce drogy, pornografiu, extrémizmus a vulgarizmy,“ nevidím nič poburujúce, nevhodné a obmedzujúce. Musím ale priznať, že pôvodná verzia textu bola striktnnejšia a možno právom vyvolala explóziu negatívnych emócií. Ale o tom by mali byť návrhy doplnkov do školského poriadku – majú vyvolať diskusiu všetkých zainteresovaných, vyžadovať rozumné argumenty a nakoniec docieľiť konsenzus.

Pani profesorka Patrícia Gazdíkova

proti návrhu v pôvodnom znení

Ja osobne som za to, aby boli žiačky a žiaci slušne a primerane oblečení. Súhlasím so zákazom nosenia oblečenia s vulgárnymi, extrémistickými, s rasovo alebo inak deho-nestujúcimi nápismi.

Inak cenzurovať oblečenie však nepovažujem za správne. Hlavne, keď tieto zmeny boli zamerané len na dievčatá, čo by mohlo byť vnímané ako diskriminácia, keďže na-príklad teplákové súpravy, ktoré väčšinou nosia chlapci, nikto neriešil. Veď v každom období boli a sú isté módné trendy, podľa ktorých sa mladí ľudia chcú obliekať. Boli časy, keď sa nosili bedrové rifle, skinny jeans, dnes sú to crop topy a široké nohavice s normálnym alebo vysokým pásom. Týmto trendom je podriadená aj výroba oblečenia a v obchodoch je ťažšie nájsť iné strihy.

Žijeme v slobodnej krajine a dobe a každý by mal právo sám sa rozhodnúť, čo si oblečie. Oblečenie je často for-mou sebakomunikácie a taktiež buduje sebadomie.

Prvý septembrový týždeň, keď sa hovorilo o zmenách v školskom poriadku, si väčšina dievčat nemala čo obliecť a vymeniť celý šatník bolo pre mnohé finančne nedostupné. Mnohé z nich išli do školy so stresom z prípadné-ho trestu. Verím, že žiaci a ich rodičia vedia posúdiť, čo je do školy vhodné a čo nie. A nielen do školy, ale aj do chladného počasia.

Toto pravidlo beriem ako zbytočné obmedzenie slobody a som rada, že sa nakoniec zredukovalo.

Pani profesorka Zdena Ginčaiová

za návrh v pôvodnom znení

Žiadne pravidlo v školskom poriadku tam nie je preto, aby sme niekoho utláčali, alebo obmedzovali. Škola je inštitúcia, kde sa máte naučiť aj to, že spoločnosť má pravidlá a normy pre všetkých a čo sa v ktorej situácii hodí. Legíny určené do fitka, priehľadné šatstvo a podľa mňa ani tepláky do školy nepatria. Vo veľkom svete existuje termín firemná kultúra a škola je výborné miesto na to, aby ste ju natrénovali. Ako by napr. vyzeralo, keby som prišla na stužkovú v tepláčkoch?

Aj žiaci aj učitelia potrebujú mať otvorenú hlavu a hovoriť o tom, kde sú hranice. Možno sme mohli zámer tých pravidiel lepšie odkomunikovať, uznávam. Som a budem fanúšikom otvorenej a slušnej diskusie, preto som rada, že študenti išli o pravidlách diskutovať a dospeli sme k nejakej dohode.

Tento upravený článok školského poriadku sa v súčasnosti nachádza v časti 4 (povinnosti žiakov), konkrétne v bode 11. Jeho upravené znenie znie nasledovne: *Povinnosťou žiaka je chodiť do školy vhodne, čisto oblečený a upravený, za nevhodné sa považuje príliš priliehavé a odhaľujúce oblečenie (hlboké výstrihy, príliš odhalený chrbát, odhalená spodná bielizeň, priehľadné oblečenie, príliš krátke nohavice, sukne a šaty, neprimerane krátke vrchné časti odevu) a oblečenie zobrazujúce drogy, pornografiu, extrémizmus a vulgarizmy.*

Na iných školách to majú prísnejšie!
Zaznel tiež argument, že niektoré iné školy v meste majú oveľa prísnejšie školské poriadky, čo nás podnietilo preskúmať túto problematiku hlbšie.

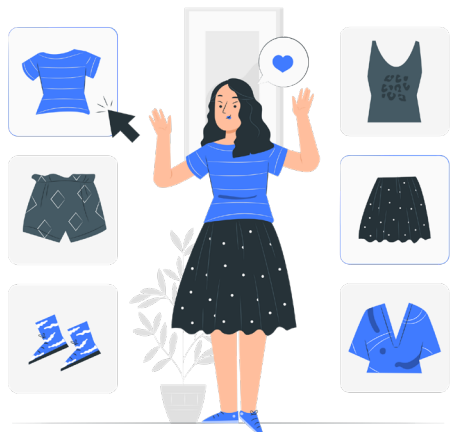
V školskom poriadku **Katolíckej spojenej školy sv. Vincenta de Paul Levice**, čo je jediné ďalšie gymnázium v okrese Levice, sú pokyny týkajúce sa oblečenia zahrnuté v časti o správaní žiakov. V porovnaní s našou školou sú však tieto pravidlá o niečo miernejšie. Jeho znenie je nasledovné: Žiaci dbajú o hygienu vlastnej osoby a čistotu spoločných priestorov. Obliekajú sa primerane a slušne. Za cennosti, prípadne väčšie obnosy peňazí škola neberie zodpovednosť.

Tento rozdiel vyvoláva otázku, či sa z tohto dôvodu nezačnú žiaci hlásiť vo väčšom počte na druhé gymnázium, kde sa cítia menej obmedzovaní v otázkach obliekania.

V školskom poriadku **Strednej odbornej školy pedagogickej v Leviciach** sú pokyny týkajúce sa oblečenia uvedené v rámci zásad dochádzky žiakov do školy. Žiaci sú povinní prichádzať do školy v primeranom, slušnom oblečení, vkusne a čisto upravení, bez výstredností v úprave zovňajška, ako sú reťaze,

ostne alebo tričká s vulgárnymi nápismi, aj v cudzom jazyku. Nevhodná je aj úprava, ktorá môže obmedziť praktické úkony, ako sú dlhé nechty, a na vyučovacích hodinách je povinnosťou žiakov zložiť pokrývky hlavy (čiapku, šiltovku, kapucňu). Tiež je zakázané nosiť symboly rasizmu, sektárstva a extrémizmu.

V školskom poriadku **Obchodnej akadémie v Leviciach** sú pokyny k oblečeniu uvedené v časti o povinnostiach žiakov. Žiaci sú povinní byť v škole vhodne a čisto oblečení, prezutý a upravený, nenosiť dotrhávané oblečenie, veľké výstrihy a krátke tričká odhaľujúce časť tela, nenosiť šiltovky, čiapky a šatky v budove školy.

V školskom poriadku **Školy umeleckého priemyslu Ladislava Bielika v Leviciach** sú pokyny týkajúce sa oblečenia zahrnuté pod pravidlami správania žiakov. Žiaci sú povinní na vyučovanie a akcie organizované školou prichádzať včas v primeranom slušnom oblečení, vkusne a čisto upravený a bez výstredností v úprave zovňajška, bez vulgárnych a iných ozdôb, ktoré by mohli spôsobiť poranenie alebo úraz.

Denník SME uvádza, že slovenská legislatíva nešpecifikuje konkrétne požiadavky na vzhľad žiaka ani neurčuje rámce úpravy zovňajška. Výchova a vzdelávanie majú byť podľa školského zákona založené na princípoch prípravy na zodpovedný život

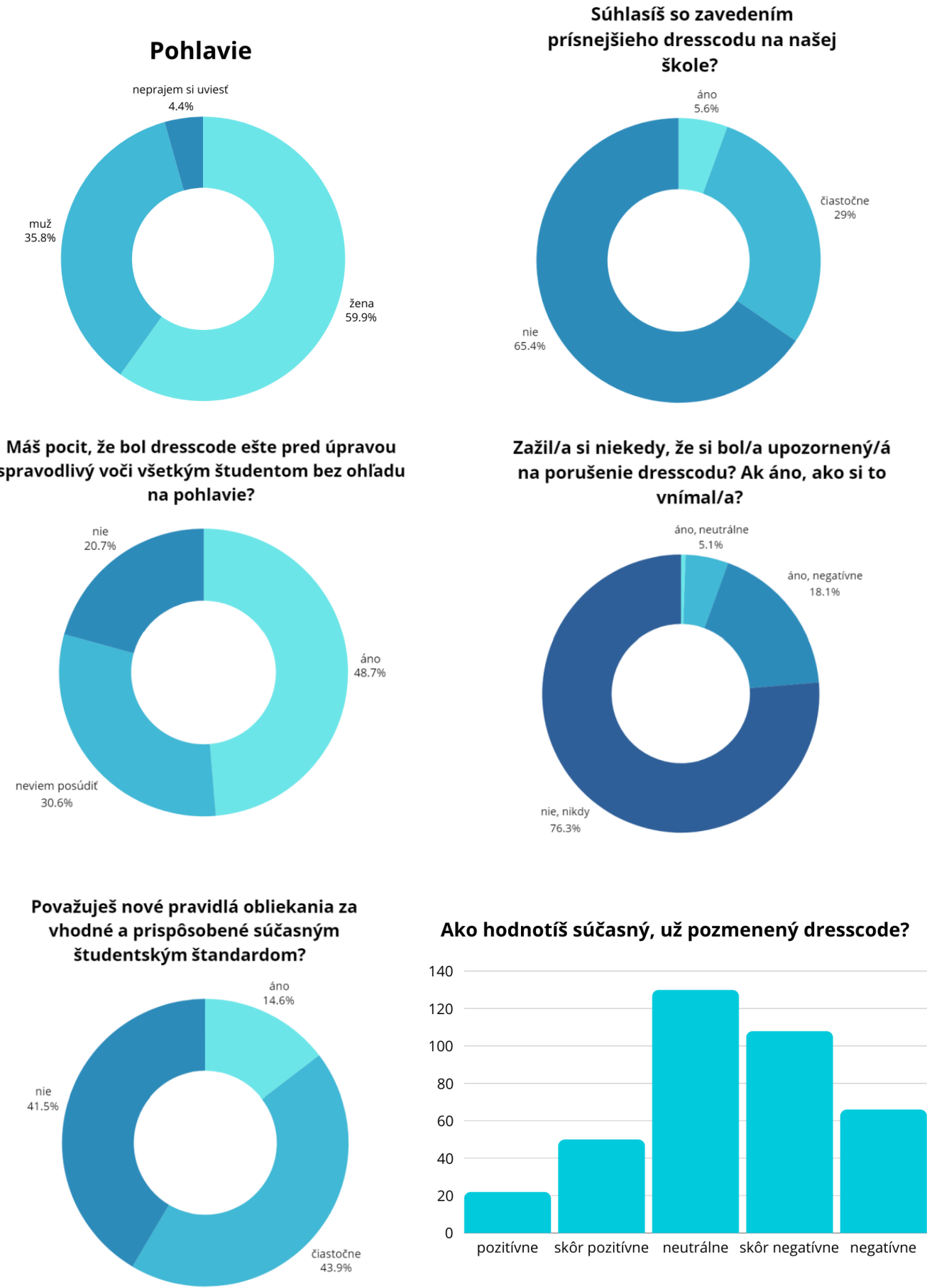
v slobodnej spoločnosti, a to v duchu porozumenia a znášanlivosti. „Školský poriadok implicitne vychováva žiaka na rôzne životné situácie a roly, keď už ako absolvent školy v pracovnoprávnom vzťahu je povinný dodržiavať pracovný poriadok, zohľadňovať princíp subsidiarity a rôzne iné pravidlá firemnej kultúry,“ uvádza ministerstvo školstva.

Názor študentstva GAV
V snahe získať spätnú väzbu na nové pravidlá školského dresscodu sme oslovili študentov a študentky našej školy a pripravili anketu, v ktorej mali možnosť vyjadriť svoje názory a skúsenosti. Cieľom ankety bolo zistiť, ako študenti vnímajú zavedenie a spravodlivosť dresscodu, jeho prísnosť a tiež prípadné osobné skúsenosti s upozorneniami na jeho porušenie. Na anketu odpovedalo 376 respondentov a respondentiek, čo predstavuje 58% študentstva nášho gymnázia, pričom otázky boli zamerané na ich postoje a zážitky súvisiace s novými pravidlami obliekania.

Kontroverzný školský dresscode na GAV-e otvoril diskusiu o hraniciach medzi pravidlami a slobodou prejavu. Pôvodne zamýšľaný ako nástroj na väčší poriadok, poukázal na potrebu dialógu a rešpektu voči názorom študentov. Upravené pravidlá sa snažia nájsť rovnováhu medzi normami a právom na sebaujadrenie, no zároveň upozorňujú na širší spoločenský problém – kde sa končí regulácia a začína obmedzovanie slobody. Tento prípad ukázal, že len otvorená komunikácia a vzájomné pochopenie môžu viesť k tvorbe spravodlivých pravidiel, ktoré rešpektujú dôstojnosť všetkých členov nášho školského spoločenstva. Zároveň patrí poďakovanie vedeniu školy za ich ústretovosť a snahu riešiť túto citlivú tému v prospech celej školskej komunity.

/Redakcia

Výsledky celoškolskej ankety

Všetkým zúčastneným ďakujeme za ich účasť, podnetné názory a ochotu zapojiť sa do diskusie.

Domov si nosím všade so sebou

Rozhovor s poetkou, ktorá vdýchla slovenskej literatúre nový rozmer

Mila Haugová, významná slovenská poetka a prekladateľka a zároveň bývalá absolventka nášho gymnázia, patrí medzi najuznávanejšie osobnosti slovenskej literatúry a jej dielo má neoceniteľný význam pre slovenskú kultúru. Vo svojej poézii sa venuje hlbokým témam ľudských emócií, vzťahu k prírode a spojeniu s rodným regiónom v Zajačej Doline, čím vytvára most medzi osobným prežívaním a univerzálnymi hodnotami. Jej tvorba prekračuje slovenské hranice, pričom do medzinárodného prostredia prináša slovenskú literatúru a získava si rešpekt kritikov aj čitateľov. Haugová zostáva vernou rodáčkou, ktorá sa pravidelne vracia na kultúrne podujatia v našom regióne a vždy hrdo reprezentuje slovenskú kultúru. Pri stretnutí významných osobností v levičkej knižnici sa s nami ochotne podelila o svoje spomienky na mladosť, štúdium na našom gymnázii a silné puto k rodnému kraju, ktorý ju inšpiruje pri tvorbe. Prítomných zaujala svojím nadšením pre písanie a hlbokou láskou k literatúre. Ukázala sa nielen ako výnimočná umelkyňa, ale aj ako srdečná osobnosť, ktorá nikdy nezbúda na svoje korene.

Ako si spomínate na svoje študentské časy na našom gymnázii? Ovplyvnilo Vás toto obdobie nejakým spôsobom v písaní alebo vo Vašom rozhodnutí venovať sa literatúre?

Pozdravujem vašich čitateľov a ďakujem za otázku. Do školy som chodila rada, navštevovala som gymnázium, ktoré v rokoch 1956 – 1959 nieslo názov Jedenástočná stredná škola, dnes známe ako Gymnázium Andreja Vrábla.

Mila Haugová v 60. rokoch.

Pán profesor Vrábel ma učil matematiku, pamätám si ho veľmi dobre. Hoci som nebola výnimočná matematická, mám na neho peknú spomienku z karnevalu, kde som mala masku margarétky. Keď som ho pozvala do tanca, spýtala som sa: „Pán profesor, uhádnete, kto som?“ a on odpovedal: „Také geometricky dlhé nohy ako vy nemá nikto.“ (smiech) Bol nielen vynikajúcim pedagógom, ale aj veľmi vtipným človekom. Spomedzi študentov sa našlo päť chlapcov, ktorí pokračovali v štúdiu atómovej fyziky v Prahe – všetci mali jednotku z matematiky. Ja som sa s námahou držala na dvojke, možno trojke.

Ďalšou nezabudnuteľnou učiteľkou bola pani profesorka Zora Hoffmannová, ktorá ma za tri roky nemčiny naučila tak dobre, že som mohla

pokračovať aj v prekladoch. Nemčinu som ďalej rozvíjala a dokázala v nej plynule komunikovať. Spomínam si aj na pána profesora slovenčiny, ktorý mi pri dlhých slohoch vždy vytkol chýbajúce čiarky a s úsmevom pridelil hodnotenie „jedna mínus, Mila“.

Mala som pekný čas na škole a chodila som tam rada. Škola vtedy bola tam, kde je teraz učňovská škola, oproti kalvínskému kostolu. Tam, kde ste teraz vy, bola vtedy základná škola, ktorú som navštevovala.

Ako na Vás vplývalo vyrastanie v Zajačej Doline? V čom Vás toto prostredie formovalo ako budúcu poetku?

Na škole sme boli rozdelení na Levičanov, dochádzajúcich vlakom a autobusom. Ja som dochádzala zo Zajačej doliny autobusom tri roky. Zajačia dolina je malá osada s niekoľkými domami a veľkými záhradami. To, že som vyrastala na vidieku, ma veľmi ovplyvnilo. Príroda bola vždy neoddeliteľnou súčasťou môjho života, kdekoľvek som bola. Hľadala som v nej pokoj, učila som sa a čítala v záhrade, tešila sa zo všetkých ročných období. Aj dnes, keď žijem striedavo v Bratislave a na Zajačej doline, stále hovorím, že idem „domov“, keď sa vraciam na „Zajačku“.

Mila Haugová s jej rodičmi.

Ak by ste si mali vybrať jednu vôňu, zvuk a obraz, ktorý pre Vás najlepšie symbolizuje Zajačiu Dolinu, čo by to bolo a prečo?

Zvuk, ktorý by charakterizoval Zajačiu dolinu, je erdzanie susedových koní a zvuk kopýt, búchajúcich o boxy

v stajni. Tento krásny zvuk je pre mňa symbolický. Dlhé roky tam boli kone, a susedia ich tam majú dodnes. Čo sa týka vône, je pre mňa neoddeliteľná vôňa agátového lesa, ktorý sa nachádza neďaleko. Koncom mája, keď kvitnú agáty, vôňa z tohto lesa, vzdialeného len 800 – 900 metrov, zavanie až k nám do záhrady – je to vôňa, ktorá mi Zajačiu dolinu vždy pripomenie. A obraz? Obraz by som si spájala s naším bielym domom so stĺpmi, ktorý stojí ďalej od zelenej bránky, s cestou vedúcou k nemu. To je pre mňa obraz domova.

Mali ste v mladosti konkrétne vzory alebo autorov, ktorí Vás inšpirovali k písaniu? Kedy ste si uvedomili, že poézia bude Vašou cestou?

Moja cesta k poézii bola dlhá a ťukatá. Zo slovenskej poézie ma inšpirovali Janko Kráľ a Ivan Krasko, zo svetovej poézie najmä Rilke a J. S. Neskôr ma ovplyvnili anglickí básnici ako Thomas Eliot a francúzske preklady, ktoré začali vychádzať v krásnych slovenských verziách. Blízka mi bola aj švédka poetka Edit Södergranová, ktorá, hoci nie je veľmi známa, v mladosti na mňa hlboko zapôsobila. A samozrejme, nesmiem zabudnúť na Miroslava Válku a jeho poéziu. Okrem poézie som s láskou čítala aj prózu. Príroda, vzťahy, lásky, sklamanie, túžby a nádeje, všetky tieto zážitky a emócie sa nakoniec preliali do mojej poézie.

Vaša poézia je hlboko prepojená s prírodou a telesnosťou. Ako vnímate prepojenie medzi fyzickým svetom a poéziou? Zmenilo sa toto vnímanie počas Vašej tvorby?

Mnohé moje knihy sú, aby som hovorila priamo, venované mojim životným mužským partnerom. Po rozvode som mala partnera, maliara Petra Ondreičku, ktorý po siedmich

rokoch zomrel. Jemu som venovala tri knihy, ktoré mi aj ilustroval. Naša poézia, moje písanie a jeho maľovanie, spolu s našou láskou, boli úzko prepletené vzájomnou inšpiráciou. To všetko však bolo ostro prerušené jeho smrťou. Láska, smrť, maľovanie, písanie – tieto základné ľudské túžby a nádeje by som chcela zachytiť vo svojom písaní. Nevyhýbam sa ani erotickým témam a hlbokému skúmaniu vzťahu medzi mužom a ženou, pretože láska je pre život človeka zásadná.

Príroda, jazerá, lesy a všetky tieto „kartografické“ spomienky ma obklopujú, napriek tomu, že už dlhé roky žijem v Bratislave. Príroda Zajačej doliny aj iných krajín, kde som bola – pri mori či v horách – vo mne stále rezonuje.

Je to ako bimetalický pásik, ktorý drží tieto dve stránky života pohromade – Bratislavu a prírodu, poéziu a životné skúsenosti. Nepíšem síce básne o konkrétnych zahraničných cestách, ale niektoré vnemy, ako more, ktoré na mňa hlboko zapôsobilo, keď som ho prvýkrát uvidela, sa objavujú v mojich veršoch. Voda, príroda, sneh, rast, kvitnutie a kontakt so zemou sú pre mňa zásadné. A tiež láska, nielen v jej platonickej podobe, ale aj vo svojej telesnej úplnosti.

Mila Haugová a jej druh, maliar Peter Ondreička.

Hovoríte, že básne píšete sporadicky a potrebujete na to úplnú samotu. Ako prebieha

Váš tvorivý proces? Máte nejaké rituály alebo miesta, ktoré Vám pri písaní pomáhajú?

Áno, píšem s tým, že prijímam riziko, že každá báseň môže byť posledná. Ak dlhšie nič nenapíšem, cítim nepokoj. Počas týchto období sa venujem prekladaniu, písaniu recenzií, článkov alebo autobiografickej prózy. Písanie prózy musí prísť samo, no dá sa naň pripraviť – v očakávaní, vo voľnom premýšľaní. Ako som spomínala, prehrabávam sa v starých denníkoch, zápisníkoch a fotografiách, podobne ako vtáci, ktorí si stavajú hniezdo z pierok, kamienkov a prútov. Takto si aj ja začínam ukladať myšlienky a možno sa z toho zjaví báseň, alebo aj nie.

Autorka vo svojom tvorivom priestore.

Niekedy prídu dni, keď píšem poéziu niekoľko dní za sebou, inokedy nič. Stane sa, že večer napíšem báseň plnú nadšenia, ale o týždeň ju prečítam a skončí v ohni – v kachliach na Zajačej doline. Pri písaní je veľmi dôležitá autocenzúra – nie tematická, ale kvalitatívna. Autor sa musí vedieť sám rozhodnúť, kedy je niečo zrelé na uverejnenie. Nie preto, že to druhý povie, ale preto, že sám autor dospeje do bodu, keď vie, že jeho dielo môže byť ukázané iným očiam. Preto je potrebné byť voči sebe prísny a všetko po sebe starostlivo prečítať.

Ja píšem rukou do malých zápisníkov, ktoré si starostlivo vyberám a opatrujem. Jeden je korkový, druhý kožený; milujem krásne zápisníky. Pred 30 rokmi boli obľúbené čínske zápisníky viazané v hodvábe. Na písanie potrebujem kvalitné pero, niekedy píšem ceruzkou, ale viac využívam pero.

Mám písací stôl, za ktorým sedím, keď tvorím, a potrebujem byť sama v miestnosti. Samota je pre mňa nevyhnutná, a ešte si ju ohraničujem klasickou hudbou ako pozadím. Musí to byť ale hudba, ktorú poznám, aby ma nerušila, ale vytvárala správnu atmosféru a vhodné pozadie na písanie.

Prekladáte poéziu z nemčiny, maďarčiny a japončiny. Čo Vás na prekladaní poézie najviac fascinuje a aké sú najväčšie výzvy pri preklade básní z tak rôznorodých jazykov?

Prekladám z nemčiny, maďarčiny a angličtiny. Čo sa týka japončiny, pracujem s pomocou mojej drahej priateľky Fumiko Kawahara, ktorá mi doslovne prekladá japonské verše do slovenčiny. Ja ich potom pretváram do básnickej formy, keďže japončinu neovládam.

Z angličtiny, nemčiny a maďarčiny prekladám sama. Je to nesmierne obohacujúci a inšpiratívny proces, hoci veľmi precízny a náročný. Pri prekladaní musím zabudnúť na svoje vlastné básne a slúžiť tomu autorovi, ktorého text prekladám.

Autorka počas mladosti.

Medzi autorov, ktorých som preložila, patria Sylvia Plath, Ingeborg Bachmann, Paul Celan, Georg Trakl a Pilinszky z maďarčiny. Z angličtiny som okrem Plath preložila aj jej manžela Teda Hughesa. Niektoré preklady vyšli knižne, mnohé časopisecky alebo ako rozhlasové ukážky. Vždy to bolo obohacujúce. Naposledy som prekladala Anju Utler, ktorá je zároveň mojou preklada-

teľkou do nemčiny. Moja dcéra najprv urobí doslovný preklad mojich básní, a Anja im potom dá finálnu básnickú podobu. Teraz, pri príležitosti jej návštevy na festivale poézie Novotvar, som ja preložila jej básne do slovenčiny.

Občas ešte prekladám, ale už len výberovo – len to, čo ma skutočne osloví.

Pokiaľ by ste mali možnosť stretnúť sa s niektorým z autorov, ktorého poéziu ste prekladali, kto by to bol a prečo?

Nie že pokiaľ by som mala možnosť – ja som ju mala. Pri prekladoch som nespomenula, ale mala som v hlave vynikajúcu rakúsku poetku Friederike Mayröckerovú, ktorá sa stala mojou priateľkou. Navštevovala som ju v jej byte vo Viedni a jej básnické texty som preložila do zbierky Cez mreže môjho srdca. Bolo to nádherné; keď som si od nej pýtala vysvetlenie k niektorým veršom, s dôverou mi povedala: „Mila, ja ti verím. Prekladaj ako prekladáš – to, čo preložíš, bude určite dobré.“ Okrem toho som preložila niekoľko básnikov z maďarčiny, no tie preklady vyšli len časopisecky. Išlo o maďarských kolegov, ktorých som osobne poznala.

Preložila som aj súčasného nemeckého básnika Hansa Thilla a Sarah Kirsch, ktorá ešte žila, keď som ju prekladala. Napísala som jej, ale neodpovedala – aj to musí človek prijať. Naopak, Sylvia Plath, Paul Celan ani Georg Trakl už nežili, keď som ich prekladala. Keby som ich mohla stretnúť, možno by ma to vyrušilo, pretože nie vždy splýva to ľudské s tým básnickým. S Friederike Mayröckerovou to však bolo dokonalé prepojenie básnického a ľudského, čo bolo veľmi fajn. Prekladala som aj Ilse Aichingerovú, ďalšiu rakúsku poetku, ktorú som poznala, ale nie tak blízko ako Friederike. Mali sme spoločné autorské čítanie, ale s

ňou som sa stretla len raz.

Starojaponskú poéziu, ktorú sme prekladali s Fumiko Kawahara, tvorí poézia zo šiesteho a siedmeho storočia nášho letopočtu, z obdobia, keď naša kultúra ešte nemala ani písmo, zatiaľ čo Japonci už zostavovali antológie. Táto zbierka zahŕňala básne od cisárov, dvorných dám, básnikov až po anonymné príspevky neznámych žien a vojakov. Bola to nádherná antológia, kde bolo zhromaždené všetko podstatné a krásne.

Mila Haugová v roku 1988.

Naša spolupráca bola výnimočná aj tým, že som prekladala z jazyka, ktorý neovládam. V tomto prípade som pracovala s doslovným prekladom, ktorý mi Fumiko poskytla, a ja som mu potom dodala básnickú formu. Podobne som spolupracovala aj s kolegami pri prekladoch z dánčiny, nórčiny alebo švédčiny, kde kolega urobil doslovný preklad, ktorý som potom pretvorila do básnickej podoby. Pri japonských textoch som videla len krásne kaligramy, kde mi Fumiko sprostredkovala význam.

V jednom z rozhovorov ste spomínali, že Vaša materčina je maďarčina, no píšete po slovensky. Ako sa u Vás vyvíjal tento jazykový prechod a aké miesto má vo vašom živote maďarská literatúra?

Vyrastať dvojjazyčne je pre mňa veľkým obohatením, no predsa len píšem v jazyku otca, pretože to bol jazyk môjho vzdelania a škôl. Bývali sme na Slovensku, v Topoľčiankach, čo je čisto slovenská dedina, kde

som začala chodiť do školy. Maďarsky viem, ale slovenčinu ovládam úplne a bez potreby slovníka. Keď píšem alebo čítam v maďarčine, občas musím siahnuť po výkladovom slovníku, najmä pri abstraktných výrazoch, psychologických termínoch alebo jemných nuansách a synonymách. Jediná maďarská kniha, ktorú som vydala, prešla jazykovou korektúrou kolegu, maďarského básnika žijúceho na Slovensku. Vďaka jeho korektúram vyšla kniha v peknom vydaní.

Aj keď je pre mňa maďarčina dôležitá, slovenčina je mojím hlavným vyjadrovacím prostriedkom. Odmalicka som však čítala knihy v oboch jazykoch, keďže mama mi čítala maďarské rozprávky. Vďaka tomu môžem literatúru vnímať vo viacerých jazykoch – nielen v slovenčine a maďarčine, ale aj v angličtine a nemčine. Japončinu, samozrejme, len cez Fumiko.

Mila Haugová v roku 2014 pri preberaní Ceny Dominika Tatarku.

Istú časť svojho života ste prežili v Kanade. Ako na vás pôsobilo prostredie emigrácie? Myslíte si, že by bola Vaša tvorba iná, keby ste tam zostali? Zároveň Vaše rozhodnutie vrátiť sa z Kanady považujete za jedno z najlepších. Čo Vás motivovalo k návratu?

K návratu ma v roku 1968 motivovala najmä predstava, že ak by som zostala, už by som možno nikdy nevidela svoju mamu. Vtedy nikto netušil, že raz príde zmena a možnosť voľne cestovať. Okrem toho sa

mi v Kanade jednoducho nepáči – bola tam zima, ľudia pôsobili rigidne a s mojím poľnohospodárskym vzdelaním som tam nevidela žiadnu perspektívu, o písaní ani nehovoriac.

V Kanade som sa však stretla so Škvoreckým, vynikajúcim českým spisovateľom, ktorý tam založil vydavateľstvo 68 Publishers. Ani on už v exilových podmienkach nevydal žiadnu novú knihu. Len málo autorov dokázalo v emigrácii pokračovať vo svojej literárnej dráhe. Napríklad Jaroslava Blažková bola v Kanade dvadsať rokov, no knihu vydala až po návrate na Slovensko po roku 1990. Kundera bol výnimkou – začal písať po česky, neskôr prešiel na francúzštinu. Podobne Joseph Conrad, pôvodom poľský spisovateľ, písal v angličtine alebo Samuel Beckett, ktorý tvoril vo francúzštine aj angličtine. Dnes je to bežnejšie, mnohí autori z Indie, Juhoafrickej republiky či iných krajín sa prirodzene začleňujú do literatúr Spojených štátov alebo Anglicka.

So slovenčinou a angličtinou by som to však nikdy nezvládla. Do Kanady som išla už ako dospelá a tá krajina mi jednoducho nesadla. Som spokojná s rozhodnutím vrátiť sa, a hoci som musela prekonať mnohé ťažkosti, neľutujem to. Táto kapitola je pre mňa uzavretá a už nad ňou nerozmýšľam.

Pracovali ste ako redaktorka v časopise Romboid počas desaťročia, ktoré bolo veľmi dôležité pre slovenskú literatúru. Ako vnímate túto skúsenosť a aký vplyv mala na Vašu tvorbu? Obdobie v Romboide bolo pre mňa úžasným obdobím. Keďže som neštudovala na filozofickej fakulte ani slovenčinu, ani iné jazyky, ale skôr odťažitý odbor – poľnohospodárstvo, k literatúre som sa dostávala postupne. Sama som sa prepracovávala ku knihám, literárnym smerom a živému kontaktu s lite-

rárnym prostredím. Romboid bol pre mňa výnimočnou školou, pretože mi umožnil spoznať kolegov a spisovateľov nielen cez ich diela, ale aj ako živé osobnosti.

Nastúpila som v rokoch 1985/86, keď sa začalo spoločenské uvoľňovanie a do literárneho života sa vracali aj autori, ktorým bolo predtým zakázané publikovať. Naším vynikajúcim redaktorom bol Pavol Vilikovský – mal skvelý literárny vkus, sám bol výnimočný spisovateľ a prekladateľ.

Týchto 11 rokov bolo mimoriadne podnetných a inšpiratívnych, ale zároveň aj náročných. Pracovala som ako redaktorka poézie, no zároveň som potrebovala priestor, aby som sa mohla venovať vlastnému písaniu a oddeliť sa od prečítaného. Práca v Romboide ma naučila literárnej disciplíne a poskytla mi pevné zakorenenie v literárnom živote, ktoré som získala až vďaka tejto skúsenosti.

Pavel Vilikovský a Mila Haugová v redakcii Romboidu v roku 1996.

Kde nachádzate inšpiráciu vo svojich bežných dňoch? Máte pocit, že inšpirácia prichádza náhodne, alebo je to niečo, čo sa dá vedome hľadať a objaviť? Povedala by som, že to je kombinácia oboch. Niekedy ma prvá veta básne napadne už ráno, hneď po prebudení. Zapišem si ju, a buď sa z toho stane báseň, alebo aj nie.

Často ma inšpirujú témy, ktoré by sa na prvý pohľad nemuseli spájať s poéziou – napríklad neuropsychológia, Hubbleov teleskop, alebo fascinujúci svet zvierat a rastlín. Mám ra-

dosť z toho, že sa teória dnes viac prikláňa k chápaniu komplexných vzťahov medzi človekom, rastlinami a živočíchmi. Nedávno som čítala zaujímavý článok o tom, ako rastliny reagujú na podnety – vedia, či ich ideme vytrhnúť alebo poliať.

Mila Haugová s jej psom.

V tomto smere ma veľmi inšpirovala kniha Fauna, ktorú vydala škola pre úžitkové umenie v Rakúsku. Kniha sa venuje nášmu vzťahu k zvieratám, ich zobrazovaniu a tomu, ako s nimi žijeme a ako ich vnímame. Som presvedčená, že my, ľudia, nesieme zodpovednosť za zvieratá, rastliny, vodstvo a lesy. Sme jediní, ktorí majú vedomie o sebe samých, zatiaľ čo zvieratá konajú na základe inštinktov. Napríklad môj pes vždy vedel, či odchádzam na dlhšie, zatiaľ čo mačka mi dávala najavo, že chce jedlo alebo pohladenie tým, že sa obtrela okolo nôh.

Potom sú tu aj vzťahy – hoci rodičia už nežijú, niekedy sa vynoria spomienky, ktoré akoby pochádzali z hlbokaj, možno genetickej pamäti. Pretrváva vzťah medzi mnou a dcérou, mnou a vnučkami a donedávna aj s mojím mužským partnerom. Mám 82 rokov a povedala som si, že ak vzťah nemá byť celkom harmonický, nemám už čas robiť kompromisy, a tak som si zvolila radšej samotú. Reminiscencie z minulosti sú stále živé a aj v mojom veku sa cítim byť duševne, duchovne i telesne naplnená. Všetko funguje, od puberty až doteraz, len trochu iným spôsobom.

Máte aj dnes nejakých obľúbe-

ných súčasných básnikov alebo spisovateľov, ktorých tvorbu aktívne sledujete?

Áno, neustále sa vraciam k básnikom, ktorí ma inšpirujú – k Rilke, ktorého môžem čítať kedykoľvek, k Eliotovi či Poundovi, a z domácich k Ivanovi Štrpkovi, Štefanovi Strážayovi, Jozefovi Mihalkovičovi. V próze obdivujem tvorbu Pavla Vilikovského, Miroslava Váľka, Dušana Duška, Dušana Mitana a Vladimíra Johanidesa. Z generácie súčasných básnikov ma oslovujú Stano Rakús, Juraj Kuniak, Rudo Jurolek, Dana Podracká, Anna Ondrejková, Jana Bodnárová, Eva Luka. Sledujem aj mladších autorov, ako je Kata Kucbelová – recenzovala som jej prvú zbierku a sledujem jej presun do prózy, kde dosiahla výborné výsledky s knihami Čepiec a Modrosleposť. Z mladšej generácie si cením aj Máriu Ferenčuhovú a debutanta Filipa Németha, pochádzajúceho z okolia, z Vrábľa.

So slovenským básnikom Ivanom Štrpkom.

Snažím sa sledovať poéziu i prózu naprieč generáciami, čítam však vyberavo, pretože si musím šetriť oči. Rada siaham aj po prekladovej literatúre, či už po súčasnej tvorbe alebo klasike. Nedávno vyšiel nádherný preklad vynikajúcej knihy Garyho Snydera od Mariána Andričíka – je to kniha kníh.

Mojím cieľom je nezanevrieť a vnútorným zameraním je naučiť sa odpúšťať sebe aj druhým, žiť zmierlivo, bez ubližovania a pomáhať, ako sa dá – či už najbližším alebo mladým autorom, ktorí sa na mňa obra-

cajú. Vedím kurzy tvorivého písania, čo je pre mňa veľmi obohacujúce – kontakt s mladými ľuďmi, pozorovať, ako premýšľajú a tvoria. Naposledy to bolo v Hontianskych Nemciach na festivale Atmosféra a potom v Trnave na Malom Berlíne.

V rámci svojich možností sa snažím byť aktívna. Tak ako môj starý otec, ktorý zomrel vo veku 87 rokov pri okopávaní kukurice, si želim, aby som aj ja mohla jedného dňa odísť v pokoji – pri písaní alebo v spánku.

Máte v súčasnosti na pláne nejaké nové dielo alebo projekt, na ktorom momentálne pracujete? Môžeme sa tešiť na ďalšiu zbierku básní či literárne dielo z vašej dielne?

Áno, pripravuje sa moja nová básnická zbierka s názvom Rarum: prítomnosť, ktorá vyjde vo vydavateľstve Skalná ruža, kde už vyšla aj moja zbierka Z rastlinstva.

15. novembra 2024 sa na podujatí Ars Poetika bude predstavovať hudobný projekt Roberta Pospíša a Martina Sillaya pod názvom Mila Haugová: Srna pozerajúca na Polárku. Je to pre mňa nová skúsenosť – v štúdiu som nahrala výber svojich básní, ku ktorým vytvorili hudobníci paralelnú transcendentnú hudbu. Tento projekt, sme nazvali Nová krása a bude vydaný ako kniha s básňami a CD s nahrávkou.

Okrem toho mám rozpracovanú knihu Sila rerum, ktorá vyjde v levickom vydavateľstve Kolomana Kertésza Bagalu. Ide o prozaicko-autobiografickú knihu, ktorá obsahuje sny, rozhovory, názory, recenzie, komentáre, rodinné príbehy, denníkové zápisky a rôzne zaujímavosti. Zvlášť výnimočný je školský covidový denník, ktorý som si písala so svojimi vnúčatami na Zajačej doline. Zachytáva, ako sme sa počas pandémie snažili nepodľahnúť panike a nájsť cestu cez všetky výzvy.

V každej životnej situácii existuje nej-

aká cesta, ktorú môžeme nájsť, a zdá sa, že ju postupne objavujem, hoci život s 15-ročnou vnučkou pri naša aj náročné momenty – sme už štyri generácie vzdialené, a niekedy musím upustiť od svojich zásad, aby som ju lepšie pochopila. Roky som učila, či už v Leviciach na poľnohospodárskej škole alebo neskôr v Bratislave na základnej škole, takže mám skúsenosti s mládežou, ale vidím, že dnešná generácia je v niečom iná. Je to veľký rozdiel, ale nemyslím si, že dnešná mladá generácia je iná alebo horšia ako tie predchádzajúce. V určitých veciach viete viac, než sme vedeli my, a v iných zase robíte menej, než sme robili my. Chýba mi napríklad viac osobných kontaktov, rozhovorov, toho, aby ste boli jednoducho spolu – technológia vám totiž trochu nahrádza skutočnú prítomnosť druhých. Často vidím, že moja vnučka si zavolá kamarátku, posadia sa vedľa seba na kanape a namiesto rozhovoru si píšú správy. Pre mňa je to trochu vzdialené, ale uvedomujem si, že to je súčasť dnešnej doby. Technológia nahrádza častú prítomnosť, čo ale nie vždy môžeme zmeniť, iba trochu spomaliť.

S vnučkami Aimée a Sašenkou.

Literatúra a poézia sú práve prostriedkami takého „spomalenia“ – zachytávajú okamihy, dávajú priestor sústrediť sa na to, čo nezmizne, a takto nám pomáhajú nájsť rovnováhu v dnešnom rýchly svete.

/Romča

Stránky života

Milý čitateľ, opäť sa vítam v knižnej rubrike. Dnes by som ti chcela predstaviť tri knihy, ktoré sú témou náročné, no obsahom ťa vtiahnuť do deja tak, že ich nebudeš vedieť pustiť z ruky. sa umiestnili v súťaži Anasoft litera 2024 a 2022 a určite stoja za prečítanie. Možno aj viac, ako jedenkrát.

Hotel Balkán

Autor: Miroslava Kuľková

Moje hodnotenie: 4/5

Každá balkánska krajina má svoj hotel Balkán – cudzinu aj domov, v ktorom sme dočasne, a predsa je všade. Kedysi tieto krajiny a oblasti tvorili jeden celok, potom sa krvavo rozišli a teraz si znova hľadajú cestu k sebe. Hotel Balkán od Miroslavy Kuľkovej je napínavým príbehom, ktorý čitateľa zavedie do temných zákutí súčasných balkánskych krajín, kde sa prelínajú minulosť, prítomnosť, láska a politika. Kniha je zmesou siedmych poviedok, ktoré sa odohrávajú v rôznych balkánskych krajinách.

Poviedky spája postava slovenskej reportérky, ktorá prichádza na Balkán, aby od miestnych ľudí získala spomienky na vojnu a pochopila, ako sa región mení. Prišla s plánom rozprávať sa s balkánskymi politikmi, no na svojej ceste sa stretáva s mnohými ľuďmi. Miestni sú však

väčšinou zdržanliví a o minulosti hovoria len v náznakoch. Namiesto veľkých príbehov tak autorka odhaľuje drobné detaily osobných drám, ktoré ukazujú, aké hlboké rany vojna zanechala.

Popri téme vojny a etnických rozdelení kniha ponúka aj pohľad na osudy žien, ktoré bojujú so životom, aký si nevybrali. Autorka ich vykresľuje citlivo a realisticky, či už ide o každodenné obťažovanie, alebo oveľa vážnejšie tragédie. Tento rozmer robí z knihy nielen príbeh o minulosti, ale aj o sile ľudskej odolnosti. Prostredníctvom jej cesty sa otvára otázka, do akej miery sú staré rany zabudnuté a ako veľmi sú ovplyvnené súčasné generácie.

Hotel Balkán je veľmi zaujímavým

dielom. Hlas v ňom majú nielen slová, ktoré sa vrývajú pod kožu, ale aj obrazy, ktoré vás pomaly vtahujú do ďalekého sveta a neschádzajú pred oči ani po ich zatvorení. No a na záver by som chcela vyzdvihnúť zaujímavý knižný vizuál, v podobe ilustrácii talentovaného Marca Rapanta.

Moje hodnotenie: 5/5

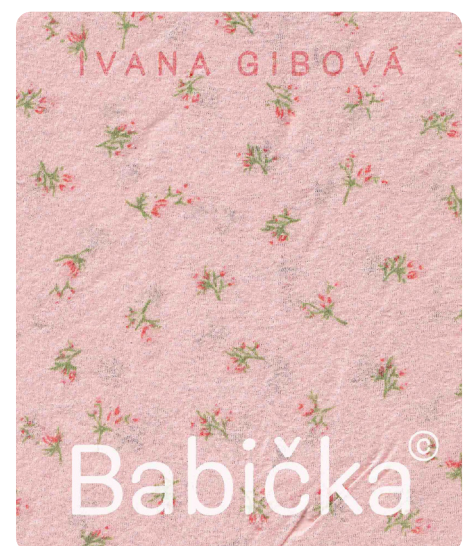

atych rokov.

Táto kniha je pre mňa drámou o neschopnosti ľudí žiť. Ukazuje, ako sa zanedbaná citová a iná výchova prenáša z generácie na generáciu, ako sa zranenia premieňajú na nenávisť – najmä na nenávisť voči sebe samému. Autentická, silná, nahnevá vás, aj si pri nej popláčete.

Babička Ivany Gibovej nie tá

Babička

Autor: Ivana Gibová

Ľahko sa čítajúce pásmo, nakladajúce ťažké témy. Text zhypnotizuje čitateľa natoľko, že nemôže knižku pustiť z ruky, hoci by aj chcel a tak bezmocne hltá ďalej znepokojujúce obrazy detstva a dospievania v jednej nefunkčnej rodine, pričom alkoholizmus zďaleka nie je jediný problém. Minulosť sa mieša s prestrihmi do rovnako smutnej súčasnosti, kde bývalé dieťa vystupuje ako nevylicený, stále otrasený dospelý. Autorka rozpitvala postavy až na samú kosť a výborne priblížila atmosféru deväťdesi-

laskavá a milá. Je to despotická a tvrdou rukou vládnuca žena, čo nemilosrdne komanduje svoju rodinu, dcéru, zaťa a vnúčatá...

Aj keď som si sama tieto časy neprežila, dokázala som sa dokonalo vžiť do príbehu. Opisy sú autentické a kniha vás drží stále v pozore. Prelínajú sa časové línie, ktoré sú

však vyznačené zmenou textu. Žiadna kniha ma nikdy nezasiahla tak, ako táto. Aj napriek ťažkej téme, na ňu nedokážem prestať myslieť.

Táto izba sa nedá zjesť

Autor: Nicol Hochholczerová

Moje hodnotenie: 5/5

On mal 50, ona 12. V tomto veku začína príbeh týchto dvoch postáv, ktorý nám autorka rozpráva.

Na to, že je kniha tak krátka, dokáže čitateľa neskutočne zasiahnuť. Plakala som, hnevala som sa, mala som chuť kričať, ale všetko som to prežívala len vo svojom vnútri, presne ako Tereza, hlavná postava.

Dej knihy je zasadený do prostredia malej dediny, kde hlavná hrdinka prežíva komplikovaný vzťah s autoritativnou matkou. Nachádza útechu v jej učiteľovi, ktorý je k nej milší a pozoruhodnejší ako k iným žiakom. Ak Ivan hovoril že je múdra, dospelá, výnimočná - tak to predsa

musí byť pravda. Vďaka nemu sa tak cítila, a tak k nemu začala cítiť niečo viac.

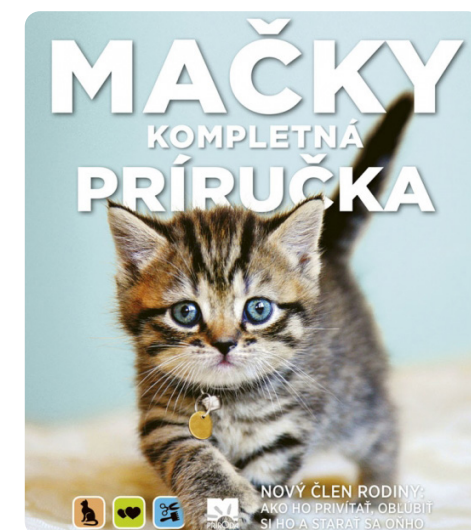
Kniha je taktiež veľmi zaujímavá písaná. Prázdné strany, krátke vety, ktoré vyjadrujú silu príbehu oveľa viac, ako keby boli celé strany popísané drobným písmom. Každá veta vás zasiahne oveľa viac ako ta predchádzajúca.

Táto kniha ma zasiahla spôsobom, ktorý ani neviem opísať. Aj keď som ju čítala dávnejšie, stále nedokážem prestať myslieť na jej obsah a na myšlienku, ktorú vo mne zanechala.

/Alexander

Mačky - Kompletná príručka

Autori: David Meyer, Abbie Moorová a Pia Salková

Moje hodnotenie: 5/5

S názvom knihy musím plne súhlasiť. Naozaj to je kompletná príručka, hlavne o starostlivosti o mačky. Je v nej aj plno úžasných rád pre budúcnosť, ale aj súčasných majiteľov mačiek. Jej obsah sú tvoria rady o mačkách – od privítania mačky v rodine, cez výchovu, až po jej starobu, ktoré možno uplatňovať počas ich celého života. Kniha je di-

zajnová esteticky veľmi dobre spracovaná – sú v nej vysokokvalitné fotky a tiež nádherné ilustrácie. Taktiež sú v nej kreatívne nápady, napríklad ako mačkám ručne vyrobiť peliešok so strieškou, ktorý som aj vyskúšala vyrobiť a mojim mačkám sa veľmi páčil. Knižke nemám čo vytknúť, lebo je bohatá na informácie, preto dávam 5/5.

/Margarétka

Hltá nás hmla

S krákaním vrán sa mi tratia zvyšné omrvinky leta. Z lúk sa stráni črieda laní, a medzi nimi tá moja, pred zrakom predostretá, čistá.	Je to moja laň, a bez nej je v mojom srdci diera. Ona vie, že nie sme na to súci, deň čo deň sa trpko lúčiť.
No prichádza jeseň hmlistá, a mojím strachom je moja laň, rozplývajúca sa pred mojím zrakom.	No snáď mi zostane naporúdzi, a zachráni ma, keď budem v núdzi.
Keď sa mi pritisne k hrudi, rieka sa zrazu zastaví a obzrie, spomalí.	Nebojí sa mojej zbrane, nebojí sa hlavne, nábojov, hlboko pozerá sa na ne.
Srdcom sa rinú krásne melódie, ticho si spieva...	Lebo vie, že s ňou som bezbranný, ruža bez trňov, vlk, ktorý nie je hladný.
...spieva a praje si, aby nikdy neodišla, veď predsa z rovnakej zeme vzišla.	Ona chráni mňa, pred zimou, dažďom a hrozbami dňa.

/Kamil

Nemecká rubrika

Inspirierende Persönlichkeiten Deutschlands

Unter dem Begriff „Inspiratoren“ versteht man alle Menschen, die jemanden inspirieren, die zu etwas inspirieren. Deutschland ist ein Land mit einer reichen Geschichte und einer starken Tradition in Wissenschaft, Kunst oder Literatur. Viele deutsche Persönlichkeiten haben die Welt auf unterschiedliche Weise beeinflusst. Wenn wir an inspirierende Persönlichkeiten aus Deutschland denken, fallen uns oft Namen wie Albert Einstein oder Ludwig van Beethoven ein. Aber es gibt auch viele weniger bekannte Menschen, die Großes geleistet haben und mit ihren Ideen und ihrem Engagement die Welt verändert haben. Hier sind ein paar Kleinode Deutschlands.

Ihre Aufgabe ist, die fehlenden Wörter aus dem Kasten zu ergänzen und natürlich neue Erkenntnisse zu gewinnen.

Margarete Steiff (1847–1909)
[Wetter; Teddybären; Kinderlähmung; Gründerin; Rollstuhl; Motto]
Margarete Steiff war eine deutsche Unternehmerin und die [1] der gleichnamigen Spielwarenfabrik Steiff. Sie wurde als drittes von vier Kindern geboren. Im Alter von 18 Monaten erkrankte sie an schwe-

rem Fieber und war danach teilweise gelähmt, später wurde bei ihr [2] diagnostiziert. Für Margarete hieß das, dass sie leider ihr ganzes Leben auf einen [3] angewiesen war. Die Mutter fand es sehr schlecht, deshalb hat sie keine Perspektive über Margaretes Zukunft. Trotz der Krankheit hatte sie eine positive Einstellung zum Leben. Sie wollte jeden Tag bei jedem [4] die Zeit mit ihren Freunden verbringen. Ihr Traum war, eine Schule des Nähens zu besuchen. Sie begann,

kleine Stofftiere zu nähen, und erfand schließlich den ersten [5], der bald weltweit berühmt wurde. Ihre Geschichte zeigt, dass man mit Kreativität und Entschlossenheit jede Herausforderung meistern kann. Ihr [6] war: „Für Kinder ist nur das Beste gut genug!“

Emmy Noether (1882–1935)
[USA; Theorem; Mathematikerin; Hindernisse; Gymnasium; Algebra]
Emmy Noether war eine deutsche [7], die als eine der wichtigsten Frauen in der Mathematik gilt. Sie wuchs in einer Akademikerfamilie auf – ihr Vater war Mathematiker und ihr Onkel Universitätsprofessor. Emmy durfte nicht ans [8] gehen,

weil sie ein Mädchen war. Sie war damit nicht zufrieden, deshalb holte sie an einem Gymnasium in Nürnberg als externe Prüfung ihr Abitur nach, wo sie auch ihr mathematisches Talent entdeckte. 1922 wird sie die erste Mathematik-Professorin in Deutschland. Als Mathematikerin entwickelte sie grundlegende Theorien in der [9] und legte die Basis für moderne Physik, insbesondere durch das „Noether-Theorem“. Dieses [10] ist entscheidend für unser Verständnis der Naturgesetze und wird noch heute in der Wissenschaft verwendet. Es

trägt auch bedeutend zur Relativitätstheorie bei. Da Noether eine Jüdin war, wurde sie später entlassen. Sie gab aber nicht auf und ist in die [11] ausgewandert, um ihre Arbeit fortsetzen zu können. Ihr Mut und ihre Leidenschaft für die Mathematik sind ein Beispiel dafür, wie man [12] überwinden kann. Albert Einstein sagt über sie, sie sei „das bedeutendste schöpferische, mathematische Genie seit der Einführung der höheren Bildung für Frauen.“

Sophie Scholl (1921–1943)
[Kampf; Überzeugung; Weltkrieg; Richtige; hingerichtet; Geschwister]
Sophia Magdalena „Sophie“ Scholl war eine deutsche Widerstandskämpferin gegen das Nazi-Regime im Zweiten [13]. Sie und ihr Bruder Hans gehörten zur Widerstandsgruppe „Weiße Rose“, die Flugblätter druckte und verbreitete, um die Menschen über die Verbrechen der Nazis aufzuklären. Sophie Scholl wurde in einem protestantischen Elternhaus zusammen mit ihren [14] großgezogen. Ihre Interessen waren Zeichnen, Musik und Wandern. Ihr Vater stand auch gegen Nazismus und ärgerte sich, dass ihre Kinder Mitglieder der nazistischen Organi-

sationen sein mussten. Sophie war auch gegen den Nazismus, vor allem wegen der religiösen [15]. Im Jahr

1942 fing sie an, Mitglied der Widerstandsgruppe zu sein. Sie wusste, dass sie etwas Gefährliches und Gesetzwidriges machte. Trotzdem setzte sie sich mutig für Freiheit und Gerechtigkeit ein. Eines Tages hat ein Schulhausmeister (starker Nazi) Sophie gesehen, als sie die Flugblätter aus dem Fenster geworfen hat. Mit ihrem Bruder wurden sie durchsucht, verhaftet und dann leider [16]. Doch ihr Einsatz ist ein Symbol für den Mut, für den [17] gegen Ungerechtigkeit und für den friedlichen Widerstand gegen den Nazismus. Sophie Scholl sagte einmal: „Steh zu den Dingen, an die du glaubst. Auch, wenn du alleine dort stehst.“ Diese Wörter erinnern uns daran, wie wichtig es ist, für das [18] einzustehen.

Diese weniger bekannten Persönlichkeiten zeigen uns, dass man nicht berühmt sein muss, um die Welt zu inspirieren. Sie alle haben mit ihrem Mut, ihrem Einsatz und ihren Ideen etwas Einzigartiges geleistet. Welche Persönlichkeiten inspirieren dich?

RICHTIGE ANTWORTEN

/Robřt

ako sa nazýva týždeň na GAV-e bez písomiek?

Ako zmeniť svoj prístup k peniazom?

V dnešnej dobe je finančná gramotnosť nevyhnutnosťou. Je to schopnosť racionálne a rozumne narábať so svojimi peniazmi. S touto témou sme sa stretli takmer všetci, či to bolo v škole na hodinách ekonomiky, na rôznych prednáškach alebo na internete. Podsúvať myšlienku správneho rozhodovania o svojich peniazoch mladému publiku je skvelou investíciou pre budúcnosť našej spoločnosti. No bola vždy táto téma podaná efektívne a dostatočne zrozumiteľne? Dokáže si mladý človek z takýchto výkladov zobrať práve to dôležité? V tomto článku by som vás chcel inšpirovať konkrétnymi príkladmi k tomu zmeniť svoj prístup k peniazom pre váš prospech.

Zmeniť svoj pohľad na peniaze ako také

Mnohým ľuďom pomáha zmena perspektívy k peniazom. Peniaze nie sú iba náradie na uspokojenie vlastných potrieb, je to aj čas. Čas strávený v práci, na mieste, kde to nemusí byť najpríjemnejšie. Samozrejme nie každého finančný príjem je z nepríjemnej práce, ale aj z výnosu investícií, darov alebo príspevkov. No aj napriek tomu sa treba nad tým takýmto spôsobom zamyslieť a pouvažovať, či to, čo si ideme práve kúpiť za ten čas stojí alebo nie. Týmto novým pohľadom získame novú perspektívu a potenciálne lepší a zdravší vzťah k peniazom.

Sledovanie príjmov a výdavkov

Sledovanie príjmov a hlavne výdavkov je krásnym ukazovateľom kde a

v akom množstve svoje peniaze spotrebúvate. Začnite si zapisovať to, odkiaľ peniaze prichádzajú a kam odchádzajú. Existuje veľa efektívnych spôsobov, ktorými toto môžete realizovať. Starší, ale osvedčený spôsob zapisovania do zošita, Excel tabuľky alebo aj novodobé aplikácie, ktoré poskytujú prehľadnú štatistiku (Spendee, Mint,...). Nezabudnite si rozdeliť svoje výdavky do kategórií (napr. zábava, jedlo, škola, investovanie atď.) a hlavne si zvoliť spôsob vám blízky.

Finančné ciele a rozpočet

Vytvorenie si nejakého základného rozpočtu a finančných cieľov vám pomôže naučiť sa šetriť a šetriť peniaze. Pokiaľ človek má za potrebu šetriť, pomôže mu pri tom rozpočet, pomocou ktorého to dokáže jedno-

ducho docieľiť. Použite napríklad pravidlo 50/30/20 (50% základné potreby, 30% voľnočasové aktivity a 20% sporenie).

Ďalším spôsobom, ako si rozdeliť financie, je pravidlo 70/20/10, ktoré poskytuje jednoduchý a efektívny rámec pre hospodárenie. Podľa tohto pravidla by ste 70 % svojho príjmu mali vyhradiť na každodenné výdavky, ako sú bývanie, jedlo, doprava a iné základné potreby. Ďalších 20 % by malo ísť na finančné ciele, či už ide o sporenie, splácanie dlhov, investovanie alebo tvorbu finančnej rezervy na neočakávané situácie. Posledných 10 % by ste mohli venovať osobnému rozvoju alebo darovaniu, čo zahŕňa napríklad vzdelávanie, kurzy, knihy alebo finančnú podporu charitatívnych organizácií. Samozrejme si tieto

môžete pomery a kategórie podľa vlastných potrieb prispôbiť ako len túžite.

Investovanie

Investovanie neberte iba ako vklad peňazí do podielových fondov, akcií alebo kryptomien. Investovať môžete aj do seba, do svojho vzdelania a do svojej budúcnosti. Čítajte knihy, ktoré zjednodušujú myšlienku fi-

nancií (napr.: Bohatý otec, chudobný otec od Roberta Kiyosakiho). Investujte aj svoj čas, do rôznych podcastov videí alebo článkov o financiách. Je to iba na vás ako sa k tomu postavíte, no vždy je lepšie pred skutočným investovaním vedieť, kam vaše peniaze naozaj pôjdu a či vás niekto napríklad iba nezavádza.

Tieto spôsoby samozrejme nemusia

vyhovovať každému. Tento článok nemá slúžiť ako dokonalý návod. Berte ho skôr ako inšpiráciu v skladaní si vlastného individuálneho plánu a návodu, ktorý vám bude perfektne vyhovovať. A hlavne ho berte ako inšpiráciu vôbec začať kontrolovať svoje peniaze, aby náhodou nezačali kontrolovať ony vás.

/Hraničiar

Eko rubrika

Malé zmeny, veľký dopad

Často si myslíme, že na to, aby sme pomohli našej planéte, musíme vykonať veľké zmeny. Opak je však pravdou. Aj malé, každodenné rozhodnutia môžu byť zdrojom inšpirácie a mať veľký vplyv na našu planétu, zdravie a kvalitu nášho života.

Ako znížiť spotrebu plastov?

Ľudia si čoraz viac začínajú uvedomovať závažnosť situácie, a vznikajú alternatívy ktoré neznečisťujú našu planétu. Jednou z alternatív je používanie vlastných látkových nákupných tašiek. Veľmi veľa plastov sa spotrebúva práve pri nákupoch a v potravinárskom priemysle. Pre obmedzenie, je najlepšie kupovať potraviny s minimálnym obalom, alebo nakupovať v bezobalových obchodoch – obchody, kde si nosíte vlastné nádoby a tašky na potraviny. Taktiež je efektívne nakupovať na lokálnych trhoch, kde nájdeme ovocie, zeleninu a potraviny s minimálnym množstvom obalov a zároveň bez chemických postrekov. Taktiež si na každom svojom kroku neste vlastnú fľašu, aby sa znížilo množstvo odpadkov.

Čo zmeniť v domácnosti?

V kuchyni môžete jednorazové hubky alebo utierky nahradiť za také, ktoré sa dajú oparať a znovu použiť. Namiesto jednorazových utierok začnite používať klasické, látkové. V kúpeľni sa dá tiež chovať ekologicky. Skvelou náhradou za plastovú zubnú kefku je kefka z bambusového dreva. Z tohto dreva sa taktiež vyrábajú aj hrebene, či kefy na vlasy. Vodu ušetríme, keď popri umývaní zubov vypneme kohútik, alebo skrá-

time čas sprchovania. Okrem toho je dôležité vypínať spotrebiče, keď ich nepoužívame, a vymeniť žiarovky za LED, keďže sú úspornejšie. Ak máte balkón, alebo záhradu, môžete si zasadiť vlastnú zeleninu a ovocie.

Triedenie odpadu

Triedenie odpadu je jedným z najdôležitejších krokov, ktoré môžeme podniknúť pre zníženie množstva odpadu na skládkach a ochranu životného prostredia. Každý z nás môže prispieť k tomu, aby sa naše mestá stali čistejšími a udržateľnejšími. Systémy triedenia sa môžu v jednotlivých mestách a obciach líšiť. Informujte sa o tom, aké druhy odpadu sa vo vašom okolí triedia a kde sa nachádzajú zberné nádoby. Každý druh odpadu má svoje vlastné zberné nádoby. Dávajte pozor, aby ste nezamieňali rôzne druhy materiálov.

Zero waste eventy

Ak organizujete oslavu, vyhnite sa jednorazovým dekoráciám a riadu. Použite prírodné dekorácie, ako sú listy, kvety alebo sezónne ovocie.

Digitálna redukcia

Znížte svoju digitálnu uhlíkovú stopu tým, že pravidelne čistíte e-maily, znižujete používanie cloudu a vypínate zariadenia, keď nie sú potrebné. Aj internetové úložiská, či využívanie

umelej inteligencie majú svoju environmentálnu stopu.

Minimalizmus v darčekom

Skúste pri obdarovávaní uprednostniť zážitky pred materiálnymi vecami. Namiesto tradičných darčekom, ktoré môžu skončiť nepoužívané alebo ako odpad, darujte blízky lístky na koncert, kurz, wellness pobyt alebo zážitkovú večeru. Takéto darčeky nielen znižujú spotrebu zdrojov a odpadu, ale zároveň vytvárajú spomienky a podporujú spoločný čas s blízkymi.

Zdieľaná ekonomika

Namiesto toho, aby ste si kupovali nové veci, skúste využívať služby zdieľania – či už ide o požičovne náradia, bicyklov, áut alebo dokonca oblečenia na špeciálne príležitosti. Existujú aj platformy na výmenu alebo prenájom domácich spotrebičov, ako je kuchynský robot, vrtačka či stroj na výrobu cestovín, ktoré nepotrebujete denne.

Investícia do našej planéty je investíciou do našej budúcnosti. Každá zmena, ktorú urobíme, je krokom správnym smerom. Spoločne môžeme zabezpečiť, aby naša planéta zostala krásnym a zdravým miestom pre život.

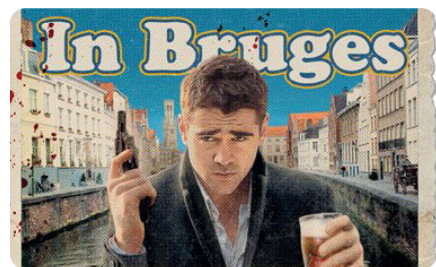
/Ninka

Filmy na dlhé zimné večery bez vianočných klišé

Zima je za rohom a Slnko zapadá už o štvrtej. Všetci sa snažíme nejakو stráviť dlhé studené večery. Na Vianoce pozeráme tie isté filmy a dni sa zlievajú do jedného. Vybrala som pár filmov, ktoré vám môžu spríjemniť večer pri kozube a nemajú Vianočnú tematiku.

V Bruggách

Film V Bruggách (In Bruges) nasleduje nájomných vrahov Kena (Brendan Gleeson) a Raya (Colin Farrell). Po skomplikovanej práci v Londýne sa musia ukrývať v Belgickom mestečku Bruggy. Z počiatku muži iba navštevujú pamiatky a obdivujú mesto. Po pár dňoch to Raya prestane baviť a hľadá nejakú zábavu. Na svojich potulkách stretne krásku Chloe (Clémence Poésy), do ktorej sa okamžite zamiluje. Ako film pokračuje zisťujeme, prečo sú Ray a Ken v Bruggách naozaj. Ich šéf Harry (Ralph Fiennes) poveril Kena, aby zabil Raya. Ray totiž pokašľal ich poslednú fušku a Harry mu to nedokáže odpustiť. Avšak Ken si Raya obľúbil a nedokáže ho zabiť. Ak chcete aby bola práca vykonaná správne, musíte si ju urobiť sami. A tak sa Harry vyberá do Brúgg, aby dokončil prácu, ktorú Ken nedokázal dokončiť.

Anastázia

V zime sa vždy vraciam k detským klasikám a Anastázia (Anastasia, 1997) je jednou z nich. Táto animovaná rozprávka z produkcie 20th Century Fox sa začína v roku 1916 v cárskom Rusku. Na bále sa malá princezná Anastázia (Kirsten Dunst) lúči so svojou babkou Máriou (Angela Lansbury), ktorá sa vracia späť do Paríža. Grigori

Rasputin (Christopher Lloyd), bývalý radca cára Nikolasa II. Romanova (Anastáziinho otca) (Rick Jones) a mág, ktorý bol poslaný do vyhnanstva, bál preruší. Rasputin uvrhne kliatbu na celú Romanovovu rodinu, cár s rodinou teda začnú utekať. Anastázia s babkou sa zdržia a Rasputin ich takmer dostane. No stál na tenkom ľade, ktorý sa prepadne a zlý mág zomrie. Anastázia nestihne naskočiť na vlak, pri páde

si udrie hlavu a má amnéziu. Po desiatich rokoch začnú kolovať klebety, že princezná Anastázia, ako jediná z Romanovovcov, prežila. Mária vyhlási peňažnú odmenu pre toho kto jej donesie jej vnučku späť. Dmitrij (John Cusack) a Vlad (Kelsey Grammer) chcú získať túto odmenu ľstou. Chcú nájsť dievča, ktoré sa podobá na princeznú Anastáziu (Meg Ryan) a oklamať Máriu. To ešte nevedia, že stretli pravú princeznú. Na ich dlhej ceste z Ruska (teraz už Sovietskeho zväzu) do Francúzska sa Anya začína rozpomäťávať na svoj život ako princezná. Podarí sa im bezpečne dopraviť do Francúzska, aj keď sa znovuzrodený Rasputin snaží princeznú zabiť? Podarí sa im presvedčiť Máriu, že Anya je skutočne princezná Anastázia? Ak odpovede na tieto otázky ešte nepoznáte, neváhajte a pozrite si túto animovanú rozprávku.

Večný svit nepoškvrnenej mysle

Večný svit nepoškvrnenej mysle (Eternal Sunshine of the Spotless Mind) je o Joel a jeho (ex) frajerke Klementíne. Po ich rozchode Joel stretne Klementínu v knižnici a ona sa tvári ako by ho nepoznala. Joel sa o tomto stretnutí sťažuje svojim kamarátom a tí mu povedia, že Klementína si prešla zákrokom po ktorom si ho vôbec nepamätá. Nahnevaný Joel sa rozhodne, že aj on chce tento zákrok podstúpiť. Spomienky na vzťah mu vymazávajú odzadu a tak sledujeme ako ich vzťah postupne mení z toxického na zdravý. Ako Joel sleduje svoje spomienky uvedomí si, že nechce Klementínu zabudnúť. Keďže sa všetko odohráva v jeho hlave a jeho telo je paralyzované, musí prísť na spôsob ako procedúru zastaviť. Joel sa bude snažiť ukryť Klementínu vo svojich spomienkach, kde jeho frajerka nepatrí. Film má skvelé herecké obsadenie. V hlavných úlohách hrajú Jim Carrey ako Joel Barish, Kate Winslet ako Klementína Kruczynski, Kirsten Dunst, Mark Ruffalo, Elijah Wood, Tom Wilkinson a ďalší. Večný svit nepoškvrnenej mysle režíroval Mi-

chel Gondry, vyhral Academy Award za originálny scenár a Kate Winslet bola nominovaná v Academy Awards za najlepšiu herečku.

/Zojka

Inšpirácia v hudbe

Hudba je mocným nástrojom, ktorý dokáže preniknúť do našich duší, podnietiť našu kreativitu a poskytnúť útechu v ťažkých časoch. V dnešnej rubrike sa pozrieme na niekoľko albumov, ktoré sú nielen hudobnými skvostmi, ale aj hlbokými zdrojmi inšpirácie. Od psychologických tém až po literárne odkazy, tieto diela ukazujú, ako rôzne životné situácie a myšlienky môžu formovať hudobnú kultúru.

Pink Floyd – Animals

Album *Animals* od Pink Floyd je umeleckým vyjadrením komplexnosti ľudskej spoločnosti a psychológie. Inšpirovaný Orwellovou novelou *Zvieracia farma*, album rozdelil svet na tri druhy „zvierat“ – psy, prasatá a ovce – ktoré symbolizujú rôzne spoločenské triedy a ich interakcie. Skupina sa zamýšľa nad témami moci, manipulácie a dehumanizácie, pričom Orwellova kritika kapitalizmu poskytla silný základ pre ich reflektovanie. Tento konceptuálny album s jeho dramatickými zmenami a emotívnymi pasážami, ponúka poslucháčom hlbokú reflexiu o súčasnosti a preto zostáva nadčasový.

David Bowie – Space Oddity

V roku 1969 sa David Bowie predstavil svetu s ikonickou piesňou *Space Oddity*, ktorá sa nielenže stala hitom, ale aj zahájila jeho cestu ako jedného z najinovatívnejších umelcov. Pieseň bola inšpirovaná letom Apollo 11 a filmom *2001: A Space Odyssey* od Stanleyho Kubricka. Sleduje osud Major Tom, astronauta, ktorý sa stráca vo vesmíre

a symbolizuje odcudzenie a izoláciu. Bowieho schopnosť prepojiť osobné pocity s vesmírnou tematikou robí z tejto piesne hlboké umelecké dielo, ktoré oslovuje generácie. Je to inšpiratívny príbeh o hľadaní identity a ľudských emócií v širšom kontexte vesmíru.

The Beatles – Lucy in the Sky with Diamonds

Lucy in the Sky with Diamonds je jednou z najznámejších piesní Beatles, ktorá nás zavedie do surrealistického a fantastického sveta. Inšpiráciou pre túto pieseň bola kresba syna Johna Lennona, Juliana, ktorý nakreslil svoju spolužiačku Lucy a popísal ju ako „Lucy na oblohe s diamantmi“. Texty sa často interpretujú ako od-

raz psychedelickéj kultúry 60. rokov, pričom Beatles čerpali z vlastných skúseností s psychotropnými látkami. Vďaka svojej hypnotickej melódii a imaginatívnym obrazom povzbudzuje poslucháča, aby sa ponoril do sveta fantázie a snov. Týmto spôsobom otvára dvere do nekonečných možností kreativity.

Fleetwood Mac – Rumours

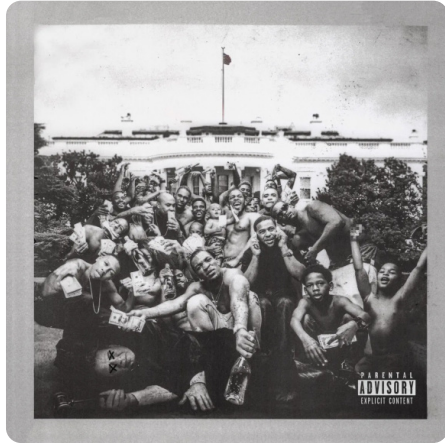
Album *Rumours* je ikonickým príkladom, ako osobné vzťahy môžu ovplyvniť umenie. Pri jeho nahrávaní sa Fleetwood Mac vyrovnávali s vnútornými konfliktmi a rozhodmi, pričom inšpiráciou boli ich osobné životy a emocionálne zážitky. Vzájomné rozchody medzi členmi ka-

pely, najmä Stevie Nicks a Lindsey Buckingham, sa stali hnacou silou textov a melódií. Každý člen skupiny prispel svojimi osobnými skúsenosťami, čo robí album neuveriteľne autentickým a emocionálnym. Riešenie lásky, straty a zmierenia vo svojich piesňach ponúka poslucháčom nádej a útulnosť, čím sa *Rumours* stalo jedným z najpredávanejších albumov všetkých čias.

Kendrick Lamar – To Pimp a Butterfly

Kendrick Lamar sa v albume *To Pimp a Butterfly* zaoberá otázkami rasy, identity a sociálnej nespravodlivosti. Inšpirovaný vlastnými skúsenosťami s rasovými otázkami a kultúrnymi symbolmi, Lamar v piesňach skúma život Afroameričanov v USA a ich problémy. Album čerpá

z jazzu, funkovej hudby a z kultúrneho odkazu černošských umelcov. Cez svoje texty, ktoré sú často osobné a introspektívne, sa zamýšľa nad vlastným miestom v spoločnosti a súžením jeho komunity. Lamarova schopnosť rozprávať príbehy z jeho života a zdieľať svoje boje s poslucháčmi ho robí jedným z najvplyvnejších umelcov súčasnosti.

Led Zeppelin – The Battle of Evermore

Pieseň *The Battle of Evermore* od *Led Zeppelin* je fascinujúcim príkladom inšpirácie z literatúry a histórie, ktorá sa zrkadlí v jej textoch a zvuku. Inšpirovaná Tolkienovým legendárnym dielom sa táto pieseň dotýka tém vojny, mýtov a ľudských bojov. Skupina spolu s britskou folkovou speváčkou Sandy Denny vytvára

zvuk, ktorý má v poslucháčovi evokovať stredoveké boje. Texty piesne sú plné obrazov a symboliky, ktoré prenášajú poslucháča do doby bohov a hrdinov. *The Battle of Evermore* je teda nie len hudobným dielom, ale aj poctou literárnemu a historickému dedičstvu, pričom prináša hlboké emocionálne a mytologické posolstvo.

/Sonka

Herná rubrika

Nové herné svety na obzore

Tales of the Shire

Z kreatívneho štúdia Wētā Workshop žite útulný život hobita v nádherne pokojnej krajine grófstva. Hrajte ako hobit, priamo z obľúbených kníh J.R.R. Tolkiena! Prispôsobte si svoj vzhľad a chváľte sa svojim najlepším Hobitím odevom s množstvom úprav. Preskúmajte Bywater, vonkajšie prostredie a objavte tajné zákutia, zázraky a stratené poklady grófstva. Zoznámte sa s ikonickými postavami a známymi hobitími rodinami. Pripojte sa k misiám klubu, dokončite

The Gecko Gods

The Gecko Gods je oddychová logická plošinovka o malom gekónovi, ktorý skúma tajomný ostrov, zatiaľ čo je na misii zachrániť svojho priateľa. Je to hra s jedinečnou, pohlcujúcou hrateľnosťou, ktorá vám umožní vyliezť na čokoľvek, vyriešiť starodávne výmysly a preliezť cez rozpadávajúce sa ruiny zrútenej spoločnosti – a ak vás po ceste prepadne hlad, zjedzte nejaké chrobáky! S plynulými akciami, nádherným originálnym soundtrackom a bojovou ľahkosťou hry je The Gecko Gods atmosférickým dobrodružstvom do hlbín spoločnosti zabud-

Atomfall

Atomfall je akčná survival hra z pohľadu prvej osoby vyvinutá spoločnosťou Rebellion. Dej sa odohráva v alternatívnej histórii 60. rokov minulého storočia, keď jadrové katastrofy Windscale zmenili veľkú časť severného Anglicka na rádioaktívnu karanténnu zónu. Britský vidiek v Lake District je sériou vzájomne prepojených oblastí, ktoré môže hráč voľne objavovať. Hráči musia interagovať s inými nehrateľnými postavami a ako odpovede vybrať možnosti dialógu. Hráči nakoniec získajú potenciálnych zákazníkov, čo povedie k novým

každodenné aktivity a pomôžte získať oficiálny štatút dediny v Bywater. Predpokladané vydanie hry je 25. marec 2025.

nutej v čase. Odhaľte tradíciu os- trova a všetko, čo ponúka, skúmajte ho pre zábavu celé hodiny alebo sa jednoducho hrajte cez príbeh kampane. Vydanie hry sa očakáva v roku 2025.

Literárne rady a inšpirácie

Volanie fikcie, alebo prečo, ako a či vôbec písať?

Už sa vám stalo, že ste sa po dopozieraní filmu či prečítaní knihy cítili neuspokojení? Nie však preto, že by bol zlý, ale preto, že chcete toho príbehu viac, alebo inak? V tom prípade ste sa Vy, čitateľ Preklepov, stali obeťou volania fikcie, ako tomu ja hovorím. A pretože ste sa rozhodli tento článok prečítať, som si istý, že aspoň časťou vášho bytia ho chcete poslúchnuť. Na otázku položenú v nadpise článku sa vám pokúsím odpovedať pomocou mojich osobných skúseností a myšlienok spolu s tými, ktoré mali múdrejší ľudia predou mnou.

Je to skvelý spôsob oddychu fyzického aj emočného

Ak prichádzate zo školy či práce unavený, píšete. Ak vo vás vrú emócie a nespokojnosť, píšete. Je to v tomto prípade ako dialóg medzi vami a papierom. S výhodou toho, že na vás má vždy čas a ani len náhodou sa neurazí. Zároveň zapájate skôr mozog a srdce, zatiaľ čo svaly môžu slobodne oddychovať. Spomeniem aj to, že písať je proste pre niektorých zábava sama o sebe.

Je to úžasný spôsob vyjadrenia názoru

Toto skôr platí pri poézii, ale aj viac skryto v próze a dráme. Ak si myslíte, že je niečo vo svete nesprávne či naopak dobré, je to jednoduché vyjadriť v pár veršoch či vetách, ktoré aj čitateľ ľahšie strávi, než dlhý článok.

Je to jeden z mála spôsobov, ako utíšiť túžbu po pokračovaní skvelého príbehu

Ako bolo avizované, môžete proste pokračovať či zmeniť príbeh, ktorý máte radi, ale oficiálne pokračovanie je v nedohľadne. Zároveň to nemusí byť iba čistá fan-fikcia. Môžete proste zobrať obľúbený aspekt príbehu a obliecť ich do nového

kabátu. Stvoriť takzvanú fun-fikciu.

Je to proste tvorba umenia, čo je v samotnej podstate krásne

Nehľadiac na akékoľvek objektívne či subjektívne faktory môže vaše malé dielo potešiť mnoho ľudí, ktorý sa sním môžu stotožniť a možno ich dokonca inšpirujete k tomu, aby umenie sami tvorili. Zároveň môžete svoju báseň či poviedku po rokoch vytiahnuť zo zásuvky a zaspomínať si či sa zasmiať.

Inšpirácia a praktické rady

Tu vám chcem predať pár jednoduchých a vždy použiteľných (dúfam) rád. Väčšinu z nich by som chcel počuť, keď som začal písať. Tie sú:

- Píšte, píšete a píšete! Ak nebudete písať a len si predstavovať úžasné diela v hlave, v samotnom písaní sa jednoducho nezlepšíte.
- Pozrite si prednášku či si prečítajte článok o tvorbe príbehu, sveta alebo o použití rôznych už zaužívaných tróp a vyhnutia sa častým klišé.
- Čítajte, čítajte a čítajte! Aby som využil menej či viac známy príklad, nebudte len pisateľ, ale aj čitateľ. Čerpajte inšpiráciu, zlepšujte si slovnú zásobu a gramatiku.
- Donúťte sa k písaniu. Ak ste tiež kráťom alebo kráľovnou prokrastinácie ako ja, nájdite si nejakú kniž-

cieťom a príležitostiam. Vydanie hry je naplánované na 27. marca 2025.

/DANDO

ný klub či pravidelnú súťaž, ktorá vás donúti niečo napísať aj za cenu možného stresu. P.S. zapojte sa do toľkých súťaží, do koľkých to zvládnete a bude sa vám chcieť.

- Niekomu svoj príbeh ukážte pred finalizáciou. Nový pohľad na vec či kritika je matkou zlepšenia.

- Neposielať na súťaže diela, ktoré ste si aspoň päť krát nahlas neprečítali a nenechali aspoň nejakú tú chvíľu fermentovať vo vašej hlave a zásuvke.

- Pamätajte, že to má byť aj zábava. Ak by ste aktívne neznášali niečo písať, zamyslite sa, či to má zmysel a nebolo by lepšie zmeniť žáner či formu.

Prekvapenie na koniec

Rád by som vám ešte predal pár zdrojov, ktoré mi veľmi pomohli na mojej ceste písania. Po prvé: prednášky Brandona Sandersona, ktoré nájdete na YouTube po anglicky. Po druhé: kanál Hello Future Me, ktorý má skvelé videá ohľadom tvorenia sveta či histórie prostredia kde sa samotný príbeh odohráva, taktiež po anglicky. V neposlednom rade každomesačná poviedková súťaž M.Ú.Z.A. , ktorá ma už dlho zachraňuje pred zovretím prokrastinácie.

/Alexander Samuel Chudý

Zamotaj si hlavu

1. Strýko Eduard si zablokoval telefón a potrebuje použiť svoj 4-miestny kód. Má však veľmi slabú pamäť na čísla. Preto si číslice radšej premenil na písmená, tak že každé písmeno sa rovná poradiu v abecede (A=1, B=2,...). Zo svojho kódu tak vytvoril slovo, ktoré vložil do vety. Našťastie si pamätá aj to, že kód k jeho telefónu tvorí párne číslo. Akým kódom si strýko Eduard odblokuje telefón, keď si pamätá túto vetu? EDO MÁŠ MED DOMA?

2. Zamyslite sa nad situáciou, kde potrebujete postaviť otca a jeho syna tak, aby syn stál za svojim otcom, avšak zároveň pred synom nebol nikto iný. Ako to spravíte?

3. Aký je súčet všetkých po sebe idúcich celých čísel v intervale od 203 do 207?

- A) 1020
- B) 815
- C) 1025
- D) 1027

ako sa zjavím na písomke s tým, že viem, že
tlaková níž je pesnička od richarda müllera,
vektor je hlavný nepriateľ v mimoňoch a tlak je
niečo pod čím som teraz

4. Ktoré z prísloví je najbližšie kvýroku: “Poznáte ich po ovocí.“?

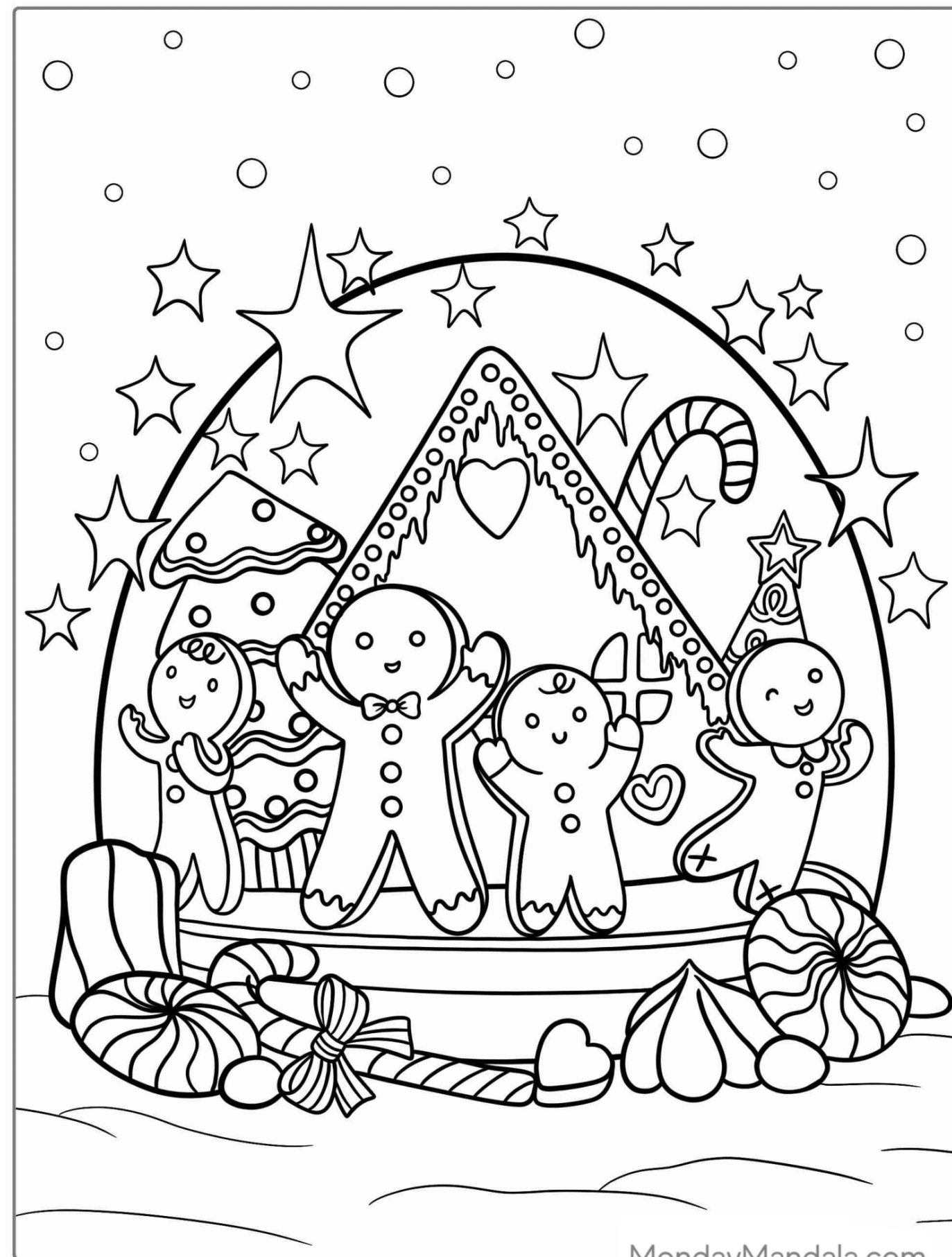
- A) Na pohrebe sa nesmej a na svadbe neplač.
- B) Od včely med, od hada jed.
- C) Kto sa bojí nech nejde do lesa.
- D) Chudobnému aj z prázdneho hrnca vykypí.

5. Určite, ktorá dvojica má najpodobnejší vzťah ako: brikety – kúrenie.

- A) Taniere – jedenie
- B) Mydlá – umývanie
- C) Čítanie – knižky
- D) Čistenie – saponát

/Romča

Antistresová omaľovánka

MondayMandala.com

/Nikka

Perličky

krik na chodbe
U: Už to začalo?

Ž1: Čo je π ?
Ž2: Pee je cikať po anglicky?

U: (vyčítavý pohľad na týždenníka) Ako mu mám naznačiť, aby zotrel tabuľu?
Ž: Nevie, hodiť po ňom špongiu...

našepkávanie pri tabuli
U: Never jej!
Ž: Ona je múdra!
U: Môže byť, ale môže si z teba urobiť srandu.

U: Môže byť 5 v spoločnom deliteľovi? Deliteli? De – V TOM...
Ž: V tom čísle, čo delí...

Ž: To dúfam, že nerobí.
U: No, ja by som si urobil...

U: *zlomí kriedu pri písaní na tabuľu* Mám silu po obede!

U: Je viac podkategórií medzi múdrosťou a hlúposťou...
Ž: A my sme všetky z nich!

U: Pstruh bude mať úzku alebo širokú škálu hodnôt?
Ž: Úzku, lebo keby nemal vodu, tak skončil!

C ako dcéra

U: Nejaký máte pomalý počítač...
Ž: Časy sa menia, pán profesor...
U: Časy sa môžu meniť, ale počítače?!

U: Píšu, že máme zostrojiť graf...
Ž: Nie, to je preklep!!!

pokus na chémii
Ž: To vyzerá ako slepačí bujón!

U: *číta názvy chemických zlúčenín*
Ž: Pani učiteľka, vy nás zaklínate!!!

na biológii U: Schránku má kto?
Ž: Ja, doma na bráne.

na chémii Ž: A čo sú tie kolové roztoky? (koloidné)

dve hodiny matematiky po sebe
Ž: Pán profesor, dlho sme sa nevideli, čo máte nové?

na fyzike U: Kde máme osi?
Ž: Osy sú v úle!

na nemčine U: Klopal niekto?
Ž: Kto by sa sem chcel dostať?!

na fyzike U: Ako vyhodnotím graf?
Ž: Ako nič!

